

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SÖNDAGEN 26 MARS 1911.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.

BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WÄGNER.

*Trän Hurgabesöket i Rättvik
för Sparrstugan.*

Wettergren & Kerber

Direktör Dan. Broström

Hoffotograf Wilhelm Lamm foto.

1910 ÅRS STYRELSE I GÖTEBORGS F. K. P. R. F. BRUCE FOTO.

Sittande från vänster: fru Stina Fagerskog, fröken Anna Trägårdh, fru Frigga Carlberg, fröken Sofia Svensson, fröken Hildur Öijer. Stående bakom: fru Elisabeth Wærn-Bugge, fru Helen Sjöstedt, fru Ester Brisman.

Pennskaftets intervjua i Göteborg.

DE HIMMELSKA skaror, som förliden vecka på F. K. P. R:s anmodan gästade Göteborg och redogjorde för sina åsikter om kvinnofrågan på föreningens kongressoaré, torde ha återvänt till sin hemort, öfvertygade om att Göteborg är vårt mest rösträttsvänliga samhälle, i sällspord enighet samladt kring kvinnornas kraf på politiskt medborgarskap.

Och den blygsamma stockholmska gäst under rösträttsaftonen, som är undertecknad, skulle, om hon icke i motsats till de nyss nämnda lefde midt i de jordiska striderna och den jordiska ofullkomligheten och därigenom blifvit en smula försiktig i sina omdömen, lätt kunnat komma till samma slutsats.

Ty hvad skall man säga om ett samhälle, där redan de manliga motståndarna, när det ordnas till rösträttsfest, ställa sin förmåga till kommitterades disposition, där stadens frisinade riksdagsman lämnar lagstiftningsarbetet och far hem — om man får tro honom själf — enkom för att kunna få betala sin entré och illustrera festen, där medlemmar af stadsfullmäktige sitta på första bänk, där teaterdirektörerna vänta vid trappan för att få engagera de uppträdande förmågorna, där man fyller lokalen till sista plats och slutligen efter nära tre kvarts väntan likväl har humör och glädtighet nog att mottaga de uppträdande med den sympati och uppfattning, som skapar stämning i salong och på scen? Man måste ju kalla det exemplariskt.

Det har en gång blifvit sagdt, att de, som icke tro Moses och profeterna, skulle heller icke tro om någon af de döda uppstode. Af

den synbara villighet, hvarmed publiken anammade de väckelsens och uppmuntrans ord, som gäfvos den af just de uppståndna döda från sköldmön till Fredrika Bremer, borde man därför våga sluta sig till att den äfven tror Moses och profeterna. Och då kan den sägas ha frälst sin själ, samtidigt med att den skaffat pengar till bestridande af kostnaderna för den stora rösträttskongressen i sommar. Vore så visst alla själar lika frälsta i Göteborg, men här komma vi till den ljusa taflans skuggsida. Dock, den sidan är alltför väl känd af alla dem, som arbeta i rösträttsvingård, för att det skulle löna sig att här dröja vid den. Och om vingårdsarbetarna i Göteborg skulle med tanken på de gångna årens erfarenheter fråga sig, om icke marken är hårdare där än annorstädes, så förklarar nog denna känsla närmast däraf att det är just här de slitit sina spadar.

Det måste ha varit godt stål i dem. Länge ha de varit använda och ofta under arbetet ha de stött mot västkustgraniten i själarna, så att det klingat, men än är eggen icke böjd. Kvinnorösträttsarbetet i Göteborg är lika gammalt som arbetet i landet öfver hufvud, och Göteborgs förening är årsbarn med den i Stockholm, ehuru några månader yngre. Det var på våren 1902 som man i Stockholm bildade den första rösträttsföreningen. Samma vår utlystes i afsikt att stödja den Lindhagenska rösträttsmotionen ett kvinnomöte i Göteborg med fru Frigga Carlberg i spetsen. Detta var något nytt, och den stora lokalen blef fylld till trängsel. Flera talarinnor belyste den nya frågan ur olika synpunkter, entusiasmen tycktes allmän och man

beslöt att bilda en förening. Ett nytt möte utlystes med samma resultat. Men först när man åter samlades under hösten, kom föreningen till stånd med ett medlemsantal af omkring 200 personer. Föreningens ordförande blef Frigga Carlberg, som alltjämt bekläder samma post. Det är också kring henne, som det snart nioåriga rösträttsarbetet samlat sig, det kan icke gärna tänkas utan Frigga Carlberg och Frigga Carlberg icke utan det.

Vi yngre, som äro vana att se fru Carlberg som en af de främsta i rösträttsarbetet, att lyssna till hennes stämning på våra möten och som känna till hennes verksamhet som föredragshållerska och skriftställarinna i kvinnosakens tjänst, ha svårt att tänka oss att hon började arbeta för kvinnorösträtten vid en ålder, då mången annan kvinna skulle ansett sig ha rättighet att lätta litet på arbetsbördan, om hon burit någon. Men att hon då utan tvekan ställde sig i bräschen, och att hon hållit ut under alla åren, berodde nog på hennes föregående verksamhet. Det var icke år 1902 det gick upp för henne att en kvinna kan ha plikter utanför hemmets gräns, att hon har ett socialt ansvar äfven hon. I många år hade fru Carlberg arbetat i barnavård och fattigvård inom Göteborg, och det var visst under de åren hennes öfvertygelse om nödvändigheten och rättvisan af kvinnans inflytande på de allmänna angelägenheterna blef så djupt rotad. Jag skulle icke vilja råda någon man att ge sig i dispyt om den saken med fru Carlberg, väpnad endast med sin öfverlägsenhet. Hon har männens synder och öfvergrepp nu och

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 8.—
Half år	3.50	Half år	4.25
Kvartal	1.75	Kvartal	2.25
Lösnr	0.12	Lösnr	0.15

Iduns Byrå o. Expedition, Stockholm, Mästersamuelsg. 43.

Redaktionen: Riks 1646. Allm. 9803.	Expeditionen: Riks 1646. A. 6147.
Kl. 10—4.	Kl. 9—6.
Red. Nordling: Riks 8660. A. 402.	Annonskontoret: Riks 1646. A. 195.
Kl. 11—1.	Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1.	Riks 8659. Allm. 4804.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:	
25 öre efter text.	Utländska annonser
30 öre å textside.	debiteras 50 öre med
20 % förhöjning å särskild begärd plats.	20 % förhöjning å särskild begärd plats.

Två dikter.

Af MARTIN ANFALT.

Vinterkväll.

*KOM LÅT OSS gå till aftonglödens möte!
Facklorna tändas re'n i hvita tempels sköte,
bergens altardukar färgas röda
af det sjunkande bålet's brand.
Kom låt oss gå mot aftonglödens land!
Därinne hvilat våra kära döda.*

*Snart brinner elden ner på altarhärden,
svartnande skyars förlåt rullas öfver världen.
Nu dör sista strimman af cinnober
i oändliga tempelkor,
nu sofver jorden tungt, vår gamla mor,
med stela lemmar, brustna ögonglober.*

*Vi dröja kvar, tills stjärnehvalfven glimma
rundt hennes kalla bår i kvällens djupa timma.
Aldrig i ett dödsrum brunno ljusen
med så skinande, sällsam glans,
aldrig låg så rena liljors krans
omkring en panna bleknad och förfrusen.*

De modlöse.

*Som skuggor de vandra längs vägen vid bergets
fot,
böjda äro kropparne och slocknadt ögats hot,
och slappa hänga händerna de fordom knutna.
Munnens linjer kröka sig kring hundra sorgers ve,
för gammalt att begråta, för bittert att bele,
ty kampen var för hård i det förflutna.*

*Som sofvande de vandra, där nejden öde är.
Gråa äro vägarne, och intet blomster bär
sin vällykts rikedom till deras möte.
Fjärran kullars gryningsljus ej väcker deras mod,
men närmre jämt går vägen vid brädden af den
flod,
som gömmer allt i glömskans milda sköte.*

fordom mot de svaga och värnlösa, såväl lagarnas som individernas, uppskrifna i sitt goda minne, och hon skall helt säkert veta att alltid ge den rätta slående paragrafen, den rätta historien i rätta ögonblicket. Men med en sådan lugn humor och mild medkänsla att hon aldrig verkar docerande.

Skulle man framlägga Frigga Carlbergs rösträttsinsats, måste man följa henne på hennes resor rundt hela Sverige. I dag är det emellertid närmast frågan om Göteborg och om det nya Göteborgs och Bohusläns länsförbund, som stiftades i fjol.

Men ber man Göteborgsföreningens sekret., ordförandens trogna stöd under alla år allt från begynnelsen, fr. Hildur Öijer, berätta något om föreningens verksamhet under de gångna åren, så är hennes blygsamhet större än hennes minne, och hon hänvisar endast till den Lifsens bok, där föreningens gärningar stå uppskrifna, d. ä. Landsföreningens årsberättelser. Hvad man där får veta är emellertid endast de torraste fakta: att föreningsmedlemmarnas antal tredubblats sedan föreningens stiftande, att ett betydande antal möten och föredrag hållits hvarje år, att samhällskurser arrangerats, hvilka varit talrikt besökta af kvinnorna, att man arbetat vid kommunala och landstingsval, och att föreningen utgifvit en agitationslitteratur, som i rikhaltighet endast står tillbaka för Stockholmsföreningens. Bland författarna till denna agitationslitteratur intager åter fru Carlberg främsta rummet. Hennes "fru Håkanson" känna ju alla, likaså fru Håkanson's dotter, som slutligen äfven hon "gick in i rösträttsföreningen". "När begreppen klarna" är äfven en annan agitationsskrift, men i dramatisk form, som har fru Carlberg till författarinna. Den har spelats af F. K. P. R. på en soaré och sedan gifvits flera gånger af ett göteborgskt teatersällskap.

Öfver hufvud kan sägas, att göteborgsföreningen är synnerligen dramatisk anlagd. Den har t. o. m. inom sig konstituerat ett resande teatersällskap som spelat "I mörkaste Småland", fru Carlbergs bearbetning af "Bortom Kuopio", på en främmande scens tilljor, att nu icke nämna dess senaste prestation, uppförandet af hvad som numera i sin af fru Carlberg utarbetade form kallas "Pennskaftets intervju", där gångna århundraden få vittna om vår nya sak. Att föreningen haft en sådan framgång i sina dramatiska prestationer, beror till dels på att den inom sig räknar några intresserade och arbetsvilliga manliga medlemmar. Häri skiljer sig Göteborg från de flesta andra föreningar. Det berättas att fru Sophie Elkan vid ett rösträttsamkväm endast lyckats upptäcka en enda manlig individ, och därvid frågat: *was will die einsamme Träne?* En bredvidstående styrelsemedlem hade då genast infallit: Jo,

den vill bilda Men's League. Man frågar sig, när en ensam göteborgare vill stifta en "männens förening för kvinnans politiska rösträtt", hvad väl de 20, som tillhöra föreningen, skola kunna åstadkomma!

Göteborgsherrarna ha för öfrigt haft goda gamla exempel att följa i en stad, där redan dess förste kyrkoherde, Silvester Johannis Phrygius, var feminist. Eller hvad säges om följande utdrag ur hans "gudelige Ehtenskapspredikan" i adventstiden 1614? "O, I mänskliga böflar och förgiftige kvinnosmädare," heter det, "hvilken människa är så orättvis och vettvillig, som icke dömer Eder vara kläckte och burne, icke utaf någon kvinna, utan af björnar och vargar, hundar och svin? Hafven I, Edra skalakar, förgätit, att om Edra mödrar icke varit människor, så ären I icke heller människor utan djäfvulens barn och helvetets fosterbocker!"

Jag hörde nyligen en herre, af det slag, som alltid vet bättre besked om kvinnorna än kvinnorna själfva, säga att rösträttsintresset går bort, så fort damerna bli gifta. Göteborgs förening visar bland andra oriktigheten af denna sats: bland dess medlemmar finnes ett öfvervägande antal gifta kvinnor, hufvudsakligen tillhörande medelklassen. Societeten är borta här som öfverallt, och man förstår orsakerna lättare åtminstone än man förstär de själfvörörjande kvinnor, som dra sig för sin plikt.

Förlidet år stiftades Göteborgs- och Bohusläns länsförbund, till hvilket rösträttsföreningarna i Uddevalla, Strömstad, Lysekil, Marstrand, Gräbbestad och Göteborg slutit sig. Ännu har förbundet icke kunnat anordna något möte, beroende på de ytterst svåra kommunikationerna vintertiden å västkusten, men man har samarbetat genom brevväxling, dels för att ordna gemensam aktion vid landstingsvalen, dels för att ordna föredragsturnéer. Att sådana nu kunna komma till stånd betecknar ett framsteg, som är större än utomstående kunna tänka sig. Det är icke så synnerligen

länge sedan fru Carlberg på förfrågan hos en person i ett västkustsamhälle, om hon skulle kunna få komma dit och tala, fick till svar att det kunde nog gå an, hon skulle bara veta att hon inte kunde påräkna ersättning för föredraget, inte ersättning för resan och knappast höfligt bemötande. Hon tog risken, log i smyg åt bemötandet, och nu har hon sitt länsförbund.

Vi kunna nu egentligen icke önska henne och oss alla något bättre, än att en ny riksdag snarast möjligt uttalar det magiska ord som dödar hela rösträttsrörelsen, det enda ordet "kvinna" bredvid "man" i den grundlag, som ger de fullmyndiga männen rätt att rösta. Något annat kan ju heller icke döda rörelsen.

E. — ER.

FRÅN UPPFÖRANDET AF "PENNKAFTETS INTERVJU" I GÖTEBORG. A. CLASON FOTO.
Stående: Hjelmdis (fr. Nanny Åsberg), Thomas Thorild (hr Erik Nelander), Emerentia Krakow (fr. Gunhild Palmær), Sigrd Storråda (fru Bertha Hvitfeldt), Drottning Kristina (fr. Louise Köster), Johannis Phrygius (postexp. Erik Nelander), Anna Maria Lenngren (fr. Ellen Svensson), Birgitta (fr. Barbro Wærn). Sittande: Chefredaktören (fr. Hildur Öijer), Margareta Hvitfeldt (fru Annie Holmberg), Kristina af Holstein Gottorp (fr. Tekla Swensson), Pennskaftet (fru Elin Wägner), Fredrika Bremer (dr Hilma Wengberg), Drottning Margaretha (fr. Gerda Busck), Barbro Stigsdotter (fru Anna Holm).

Öfver **En Million**

kronor sparar Sveriges folk årligen genom kemisk tvätt af kostymer, klädningar, kappor, gardiner, draperier, täcken m. m. hos Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.
Skandinavien's största affär i sin branche.
Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

Cerebos Salt

begagnas i slott och koja.

Generalagent: Gustaf Clase, Göteborg & Stockholm.

Något om Jack London, "Adventure", So-

I ENGELSKA TIDNINGAR stod för kort tid sedan uppgifvet, att Jack London skulle ha smugit sig öfver mexikanska gränsen och anslutit sig till insurgenterna, där han redan svingat sig upp till afdelningschef. Några dagar senare upplyste telegram till härvarande New-York Herald att han skulle ha blifvit sårad och tillfångatagen. Men jag har all anledning att hoppas, att uppgifterna varit vilseledande, ehuru mig veterligen inga positiva dementier varit synliga.

Att lusten för äfventyr i hvarje fall är stor hos honom, därom är intet tvifvel, den ligger honom i blodet. Många gånger har han berättat mig om sin far, som var en buffeljägare och trapper, kamrat till Buffalo Bill och en af Nordamerikas sista verkliga skinnstrumpor. Och själf är han en käck och synnerligen sympatisk blandning af sailorboy, Aladdin och proletär. Den intressantaste boken af Jack London, och den jag helst skulle vilja läsa är ännu oskrifven — hans själfbiografi. Glimtvis har han dock i flere af sina böcker — i "Afgrundens folk", "Locktoner från vildmarken" etc. — skildrat miljöer, där han själf under moment af sin oroliga, men ännu jämförelsevis korta tillvaro mottagit djupt etsade, personliga intryck.

Jack London kallar sin nyaste, nyss utkomna bok "Adventure". Om Mexikos Gustaf Vasa, den gamle Don Porfyrio, icke lyckas hindra det, blir det nog icke heller den sista. Ty han är en flitig skrivare — ett tusen ord om dagen, hvarken mer eller mindre. Och trehundra sex-tio fem tusen ord om året bli med tiden till ett bibliotek.

"Adventure" är en skildring från Solomonöarna. För två år sedan besökte han dem med sin lilla skonare "Snark". Han själf var kapten, hans unga fru styrman och besättningen hawaier och japaner.

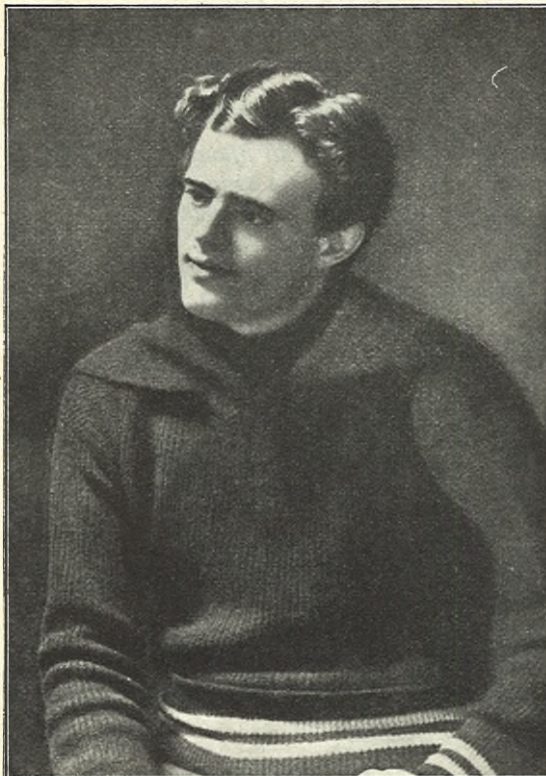
Hans uppehåll bland öarna var icke långvarigt, men för den som något känner en "planters" och en "traders" lif under tropikerna, är det förunderligt att här konstatera, huru en hjärna som Jack Londons ägt förmåga att magasinera en sådan värld af erfarenheter och intryck.

Boken torde emellertid icke kunna räknas till de bästa inom hans till värdet så olikartade produktion. Men som ett dokument för studiet af hans egen personlighet är den af högt värde.

Först och främst visar han sig däri som fullblodsamerikan. Icke så mycket därigenom att han gång på gång i denna volym låter sina idéer om amerikanarens öfverlägsenhet öfver engelsmannen sticka ganska ohöjdt fram, men i sitt oförstående sätt att bedöma Solomonöarnas urfolk visar han sin därvid ådagalagda antipati vara mindre förvärfvad än medfödd — medfödd som endast hos nordamerikanen eller australiern.

Jack London är en ifrig socialist, åtminstone tror han sig vara det. Hur kan emellertid rasfrågan spela in i socialismen? Jag har aldrig sett någon utredning af denna fråga. Men det synes mig, att en socialist borde väl vid bedömandet af de primitiva folken ha mera känsla för deras individuella, låt vara mindre påtagliga människovärde än den som studerar dem utan att vara öfvertygad att den ena hvita mannen eller klassen är lika god och likberättigad till makt som den andra.

Hvad som stöter mig för hufvudet i Jack Londons "Adventure" är hans Nietzscheanska,

JACK LONDON.

hans aristokratiske syn på den hvite mannens ställning till den infödde. Och dock är i själfva verket den hvite mannen i de svartes land inkräktaren, tyrannen, kapitalisten, lagstiftaren, domaren, prästen, med ett ord allt hvad som för en brandröd socialist kan vara obehagligt. Hvarför har då författaren-socialisten icke någon medkänsla för dessa Söderhavets frie män, som ännu sedan kraftigare och högre stående folk såsom Hawaii och Samoas polynesier och New Zealands mångbesjunga maori dukat under för en påtvungen för dem mördande civilisation, ännu efter fattig råd och lägenhet söka bevara sin själfständighet? Jag har själf med endast svarta följeslagare och beväpnad blott med en liten fågelbössa gått omkring på dessa öar, som Jack London med så glimmande energi beskriver som ett jordiskt helvete, där endast död genom feber eller förgiftade vapen vore att förvänta. För min del blef Solomonöarna det skönaste landskap det förunnats mig att se på vårt lilla klot, och det svarta folkets hat till de hvita syntes mig lika berättigadt som naturligt. Men jag är ju icke socialist. Då Jack London för några år sedan var i Australien, uttryckte en socialistisk tidning därstädes sitt tvifvel, huruvida han verkligen vore en så fullt pålitlig socialist, sedan det konstaterats att han vore så "great chum" med en viss, namngifven svensk "aristokrat". Jack London visade mig tidningen och vi skrattade båda. Nu skrattar jag icke längre, men frågar: hvem är i detta fall socialisten?

En stor del af dialogen i denna bok föres på det språk, som vanligen kallas "pigeon-english". Det är Söderhavets volapyk, och dess gränser sträcka sig från Västaustriern och Borneo upp till Japan. Det består hufvudsakligen af enkla engelska ord — alltid oböjda — hvartill komma andra ord hämtade än här än där, ej minst från Kina. I stället för böjningsformer användes ordet "belong", och en mening kan knappast formas utan användande af ordet "fellow". Jack London rör sig med detta språk utan att bifoga några kommentarier och ganska seriöst. Öfversättandet af "Adventure" torde därför för utlänningen, som icke varit söder om linjen, blifva en svår nöt att knäcka. Jag känner icke någon af de svenska

lomonöarna, socialism och pigeon-english.

öfversättningarna af Jack Londons böcker, men man har sagt mig att "The call of the wild" lär vara utgifven under titeln "Skriet från vildmarken". Om redan själfva titeln på en af hans böcker kunnat så misshandlas, skulle det därför vara intressant att se en öfversättning af "Adventure". Jag slår upp på måfå en sida. "Me fella missionary"; säger en svarting. Författaren ger ingen not. Hur kommer detta att taga sig ut på svenska?

Jack Londons pigeon-english eller, som han själf med ett uttryck hämtadt minst tusen mil öster om Solomons kallar det — "bêche-demer-english" är emellertid synnerligen diskret. I själfva verket äger detta artificiella språk en stark humor. Mina första lärospån däri gäfvos mig under en tre veckors seglats i Korallhafvet (under hvilken tid vi aldrig sågo land). Mitt kajutfönster vette ut till mellandäcket, där den svarta besättningen hela dagarna höll till, sittande på huk, pratande. Som de voro från sju olika öar, och med sju olika spåk, fördes konversationen på det internationella pigeon. Mitt namn såsom varande god vän till deras herre var helt kort och godt: "Big-fellow-master-belong-big-fellow-master". Guvernörens i German New Guinea piano betecknades "Big-fella-box-suppose-you-bite him-he-crie" (= stor lär, om du slår honom så skriker han), och en såg hette: "Fellow-he-come-he-go-brother-belong-tomahawk!" (Yxans broder som kommer och går).

Paris i mars 1911.

BIRGER MÖRNER.

Ett godt skämt.

Novellett från 1850-talet af Hanna Lundholm.

EN VÅRNATT, när fläderblommorna doftade starkt och kastanjernas grenljus af sunnavinden försattes i sakta gungning, väcktes den vackra Martina, byggmästare Mandals enda barn, af en skjutskärra, som slamrande rullade fram öfver strandgatans kullriga stenläggning. Hon hade slumrat in på kvällen, söfd af vågorna, som slogo mot en båtbygga, belägen ett par stenkast nedanför hennes fars gård, och hon låg just försänkt i en härlig dröm om midsommardans kring en majstång med vajande vimpel i toppen, när hon förskräckt for upp vid det buller, som förorsakades af skjutskärran, hvilken for förbi hennes fönster, hvars nedersta rutor befunno sig ungefär i jämnhöjd med vagnshjulens öfre rand. Raskt sköt hon åt sidan lapptäcket, som hopfogats i prydliga stjärnmönster, och sprang upp för att taga en titt öfver spånjalusien.

Det vackra hufvudet med de hoptofvade gula lockarna dök emellertid genast ned igen. Det var ej någon hemvändande sjöman, som med den grönmålade träkistan fastsurrad bakom vagnssätet lät sig pr gästgiffvareskjuts forslas från den några mil åt söder belägna stora sjö- och stapelstaden. Martina tog ett skutt öfver pinnsöffans kant och drog stjärntäcket upp öfver öronen för att kväfva ett glädjehop.

"Våra båda studenter," mumlade hon för sig själf. "Nu blir det fart i dansen kring majstången."

Per Halling hade under julen sagt, att han möjligtvis inte kom hem under sommarmånaderna. Han hade berättat för henne, att han ämnade stanna i akademistaden för att hjälpa till på lasarettet, där han med lif och lust

Elisabeth Östman skriver i Iduns hjälpresta om tändernas vård: "det bästa munvattnet är, om man tar en tesked salt i ett stort glas ljumt vatten och låter det väl smälta. Vi veta ju att saltet har en både renande och bevarande egenskap."
A.-B. Fuktfriff Bordsalt, Sundbyberg.

Hvarje husmoder Barngarderoben
bör
prenumerera på
Pris för helt år 3 kr.: halft år
kr. 1:60. Lösnnummer 30 öre.

Hvarje sömmerska
likaså.
12 häften årligen.

PERLSALT.

skulle ägna sig åt att skära i muskler och såga af benpipor. Martina hade inte tyckt om att höra honom yttra sig med kallblodighet om sådana hemska ting, men det är långt mellan jul och sommar och hon hade hunnit glömma allt, utom en mängd tokprat, hvarmed Per Halling narrat henne både att skratta och rodna. Han var vida beryktad som en stor skämtare, och man visste aldrig riktigt hvar man hade honom, men kanske var det likväl någon mening i hvad han sagt.

Han hade ju hvískat i hennes öra, att han var dödligt förälskad i en trollslända till flicka, som i grund och botten förstod konsten att skratta och taga lifvet lätt.

Menade han henne, så skulle hon nog få honom att tala rent ut under den härliga midsommarhelgen, när fiolen lockade dem till dans icke en utan flera kvällar å rad. Visserligen hade hon hvarken sörjt eller längtat efter Per Halling, men hon trodde ändå, att det skulle vara roligt och taga sig någonting ut, om hon, när hon som ung fru gjorde visiter, lät anmäla sig genom små guldkantade kort, på hvilka hon egenhändigt skrivit:

Doktorinnan Martina Halling,
född Mandal.

Det skulle ju, tyvärr, blifva afskedsvisiter, ty Per Halling hade framhållit med eftertryck, att han som läkare nog skulle veta att välja en plats, där han finge sin rikliga bärgning. Inte kunde det löna sig att slå sig ned i den lilla staden vid hafsbukten, där friska vindar blåste bort alla smitofrön, där människorna lefde tills de blefvo 100 år, ja, där de aldrig kommo sig för med att bli sjuka långt mindre med att dö. När Martina hört honom tala så, hade hon känt sig illa till mods och undrat om ej sådana ord kunde betraktas som hädelse.

“En människa, som hädar, är en förtappad varelse,” så brukade faster Jeanette alltid säga om gatpojkar, som svuro för att visa sig manhaftiga samt om tanklösa personer, hvilka på ett eller annat sätt drefvo gäck med det som bör tagas på djupaste allvar. Men denna värnatt jagade Martina bort alla sina tvifvel och betänkligheter. Stadens studenter — de voro icke mera än två — Per Persson-Halling och Ehrenfrid Skog hade kommit hem för att fira midsommar.

De klara flickögonen skulle emellertid ännu en gång denna samma natt öppnas på vid galvel af undran och skräck. Hade en främmande krigshär öfverfallit den lilla stadens fredligt slumrande invånare för att förgöra och plundra? Eller, hvad som var ännu värre, hade man kanske ändå, när allt kom omkring, hunnit så långt som till den yttersta dagen? Väninnorna hade ju en längre tid varit uppskrämda af hvad som stätt att läsa i tidningarna om järtecken på himlen i form af fallande stjärnor samt kometer med eldsvansar. Men Martina hade aldrig riktigt kunnat tro, att denna vackra värld, hvori de lefde och fröjdades, skulle falla i spillror. Nu hörde hon emellertid tydligt dånet af domsbasunen och — de himmelska legionerna infunno sig visst till häst — förnam, hur järnskodda hofvar skrapade och stötte mot strandgatans kullerstenar. Hon satt som förstened med stjärntäcket uppdraget öfver det skälvande hjärtat, medan basunen ljöd på allt närmare och närmare håll. Nu gläntade faster Jeanette, som förestod huset efter moderns död, på dörren och gaf därigenom lyckligtvis anledning till att förtrollningen bröts.

“Barn, sade hon på sitt vanliga raska sätt, “det är visserligen ganska tidigt, klockan är en

dast half sex, men det är bäst att du ändå stiger upp. På sömn är ej mer att tänka hvarken för den ene eller den andre. Ett cirkussällskap har kommit till staden och de skola resa tält på strandängen. Konstberidarna och hästarna äro just på väg dit.”

Martina kastade stjärntäcket på golvet. Men nu vågade hon endast titta i en liten springa mellan spånjalusien och fönsterposten. En förridare i sammetsbrett red förbi på en grå häst. I handen hade han en stång, vid hvilken en papptafla var fästad, hvarpå stod skrifvet med stora röda bokstäver: Cirkus Blumen-thal. Med ena handen kringströdde han papperslappar, som han tog upp ur en liten blecklåda, hvilken var fastsatt vid sadeln. Gatpojarna, som af trumpetstötarna väckts ur morgonblunden, hade redan infunnit sig, halfklädda och rufsiga; de slogos om papperslapparna och kastade dem, hopkramade till bollar, in genom föpstren, som längs hela gatan så småningom öppnades på vid gafvel för att lämna rum åt skattande och hojtande tjänstflickor. Ett dussin hästar passerade förbi — Martina hade tillräcklig sinnesnärvaro att räkna dem — därpå följde lastvagnar, täckta af segelduk, och till sist en landå med fördragna jalusier. Gatpojarna omringade det hemlighetsfulla fordonet, och en af dem var nog djärf att klifva upp på fotsteget för att om möjligt få sig en titt. Ett ridspö, fördt af en skicklig och van hand, träffade emellertid hans blotade vad och förmodade honom att försvinna i närmaste portgång, gråtande högt af smärta och sviken förväntan.

Martina afundades gatpojarna. Hon skulle velat följa det underbara tåget till strandängen för att se hästarna sprida sig på den grusade planen och för att få veta, hvem som gömde sig i landån. Kunde det vara cirkusdirektörens dotter, om hvilken ett par af stadens ungherrar, som nyligen besökt den stora handelsstaden, haft så mycket att berätta? Men Martina fick vackert hålla sig hemma. Hon tyckte sig höra faster Jeanette säga:

“En flickas rykte är som en blankpolerad spegel — om man andas aldrig så lätt därpå, så är klarheten borta.”

Inte var det tänkbart att få tillåtelse till en tidig morgonpromenad i sällskap med gatpojkar och annat slödder. Hon klädde sig i hast — drällhanddukarna till den blifvande hemgiften väntade ju ute i väfkammaren. Lockarna ordnades framför spegelbiten öfver byrån, och Martina log gladt mot sin egen bild.

“Jag är vacker, jag är mycket vacker,” sade hon för sig själf med bitanke på Per Halling.

Faster Jeanettes meningar hade emellertid fallit i god jord:

“Somliga ha fått ett klart och ljusst förstånd, andra skönheters gifva — det förmenas ingen att känna glädje däröfver, men det är synd att förhäfva sig.”

Lockarna vällde fram vid tinningarna nedanför rosenknopparna, som voro infogade under hattbrättet, och den ljusa barègeklädningsväder föll i mjuka rykor öfver de fina höfterna, när Martina gick till strandängen i sällskap med sin far. Byggmästare Mandal lät locka sig dit af sin dotter gång på gång — detta var redan den tredje kvällen i samma vecka. “Cirkusfeber”, så benämndes den nya sjukdomen, som spred sig allt mer och mer i den lilla staden. Per Halling hade gifvit den namn, och själf var han en af de svårast angripna. Hvarje kväll sutto stadens båda studenter på nedersta bänkraden, nära ingången,

där hästarna leddes in och där de uppträdande passerade förbi, för att på den sandade rundeln hälsa publiken med slängkyssar och bugningar, innan de utförde sina vägstycken. Midt emot på samma bänkrad hade Martina sin plats. Med ett leende då och då eller med ett väl afpassadt blänkande ögonkast drog Per Halling emellanåt hennes uppmärksamhet från de uppträdande till sin egen person. Hans ögon lämnade Martina helt och hållet i fred endast när direktörens dotter uppträdde.

“Jag sätter min framtid på spel,” tänkte han, men det hjälpte inte — han glömde bort summan på det sista stora lånet, som han lyckats uppdrifva på grund af den säkerhet och själfkänsla, hvarmed han ordnat om, att ett rikt parti stod honom till buds, bara han sträckte ut handen.

Bravoropen och de dånande applådsalvorna gällde direktörens dotter — hon var den magnet, som fyllde bänkarna kväll efter kväll, och för hennes skull skuro gatpojarna hål i tältduken med sina fällknivar samt bjödo till att tränga sina spensliga kroppar mellan marken och tältvädernas nedre rand.

Byggmästare Mandal glömde då för ett ögonblick sitt grubbleri, sin stora hemlighet, som oroade honom sedan två månader tillbaka. Då hade han vunnit sitt lufs största utmärkelse, sedan dess skref han sig som “illitterat rådmän”.

“Men hvad menades med illitterat?”

En mångkunnig man, som förvärfvat rykte för mångkunnighet genom att aldrig tala i oträngdt mål, sätter icke sitt anseende på spel genom att fråga hvem som helst. I cirkustältet hade han fått sikte på Ehrenfrid Skog.

“Honom skall jag draga nytta af vid tillfälle,” sade byggmästare Mandal till sig själf.

“Ehrenfrid Skog är omisstänksam som ett nyfödt barn. Af honom kan jag få upplysning utan att han anar någonting,” och ånyo såg byggmästaren åt det håll, där stadens båda studenter sutto bänkade sida vid sida. Äfven Martina såg ibland på Ehrenfrid, men af helt annan anledning — han var ju ett bihang till Per Halling.

Ehrenfrid Skog kunde inte undgå sitt öde — äfven han angreps af farsoten. Kväll efter kväll drogs han till sin vanliga plats i cirkusnära ingången, men ännu visste han icke, att smittan gått honom i blodet — han förstod ej, att den skälvande känslan i hans hjärtas stränder var ett symptom och till på köpet ett allvarligt symptom. Han var botaniker och i lärdomsstaden hade man redan blickarna riktade på honom såsom framtidsman inom sin vetenskap. Ständigt var hans vetenskapliga spårinne på jakt efter rariteter och nya arter, men han var äfven blomsterälskare. Lätt och varsamt rödde hans hand vid de exemplar af ängarnas och skogarnas doftande skatter, som offrades åt vetenskapen, och hans fot vek under de långa ströftågen ute i naturen försiktigt åt sidan för att icke onödigtvis förtrampa. På en konstutställning hade han en gång sett en tafla af en framstående mästare. “Blommornas själar”, hade han läst i katalogen, och han förmådde icke på länge slita sig lös från den fängslande synen. Fina och luftiga höjde sig till hälften genomskinliga kvinnogestalter ur blomsterkalkarna, och deras eteriska skönhets var i afseende på form och färg noga afpassad efter de omhöljen, ur hvilka de tänktes hafva sprungit fram.

(Forts.)

PÄRMAR

till IDUN 1909 och föregående år

tillhandahållas till följande priser: Iduns pärmar, röda med guldtryck kr. 1:50. Iduns romanbibliotek, röda eller gröna 50 öre. Iduns Hjälpreda, röda eller gröna 50 öre. Kunna erhållas i närmaste bokhandel eller direkt från Iduns expedition, om rekvisition och likvid i postanvisning insändes.

IDUNS MODELLKATALOG

Ombärlig för alla sömmerskor och för alla hem.

Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Kolorerat omslag. Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

BETYDELSEN och vikten af den fysiska uppfostran för den uppväxande ungdomen framstår allt tydligare, och krafven på väl utbildade lärare och lärarinnor inom denna del af uppfostran ökas. Den fysiska uppfostran innebär i sig ej enbart gymnastik utan äfven lek och idrott, dessa tre, gymnastik, lek och idrott, komplettera hvarandra och böra därför alla ingå i gymnastikläroreutbildningen. Genom att idrotten i skolorna handhafves och ledes af utbildade

PÅ FÄRD TILL ÖRTJÄRNSFJÄLL.

funnos vid ett fall, d. v. s. en uthuggning af skogen. Detta var lofvets sista dag, så på eftermiddagen bar det iväg med tåget åter till Stockholm.

Hela utfärden var lyckad, och vi gynnades ej blott med snö och härligt väder, utan stor vänlighet och gästfrihet visades oss där isynnerhet af föreståndaren för bolagets dynamitfabrik, doktor Nauckhoff, till hvilken vi alla stå i stor tacksamhet.

ESTER SVALLING.

PÅ TOPPEN AF ÖRTJÄRNSFJÄLL.

gymnaster, som väl förstå, hvad skolbarn af olika åldrar behöfva, för att deras kropp skall kunna utvecklas harmoniskt, finnes en garanti för att idrotten ej urartar till skada för ungdomen, utan genom ett rätt bedrivande göra den till friska, handlingskraftiga människor.

Den idrott, som för närvarande bedrivs vid K. Gymn. Centralinstitutet, är målmedvetet ordnad med tanke på att göra gymnastiklärarna och lärarinnorna till kompetenta ledare af skolungdomens idrott. Utfärder af olika slag anordnas därför med eleverna. Hvad eleverna först få lära sig, då de på hösten komma till institutet, är att taga sig fram i skog och mark, att kunna läsa sin karta, så att de terrängledes kunna gå i rak linje från en på kartan angifven punkt till en annan, samt huru sådana gångturer böra anordnas med en klass skolbarn. Sedan under vintern komma skridsko-utfärderna: huru dessa böra ordnas, huru tjock isen skall vara för att bära, hvilka försiktighetsåtgärder man skall vidtaga etc. Med skridsko-utfärderna har det ju denna vinter gått ganska bra, men för skidutfärder var det sämre ställt, ty snön så godt som uteblef. Snön måste alltså sökas på annat håll. De manliga kurserna på Gymn. Centralinstitutet fingo därför den 27 febr. 4 dagars lof för att under major Sten Drakenbergs ledning öfvervara idrottsfesten i Umeå. De kvinnliga kurserna fingo skidlof den 27 och 28 februari. Den ena kvinnliga

Gymnaster på skidfärd.

kursen for under ledning af en lärarinna till Insjön och den andra under min ledning till Grängesberg.

Resan dit gjordes söndagen den 26 februari. På Grängesberg var godt om snö. Samma dag vi anlände, företogs en föröfning med nybörjarne, ty dessa måste från början lära sig att åka rätt: ta långa glid och använda stafvarne så litet som möjligt, de öfriga fingo göra en längre tur. Den andra dagen företogs en utfärd till Örtjärnsfjället. Efter att ha åkt fram några kilometer på en vacker skogsväg kommo vi till själfva bestigningen. Nybörjarne fingo stanna, när en fjärdedel af bestigningen var gjord, men vi andra fortsatte att ta oss fram till bergets topp, som ligger 471 m. öfver hafvet. Här belönades vi med en alldeles bedårande utsikt öfver en typisk bergslagsnatur. Var uppfärden mödosam, så gick nedfärden hastigare, ja, hastigare än man egentligen själf ville, och många voro de kullerbyttor som då gjordes. Den tredje dagen fingo vi genom visad vänlighet af Grängesbergsbolaget under ingenjör Malms ledning se grufvan. Direkt från grufvan bar det sedan på skidor iväg till Gudmundberget, där härliga backar

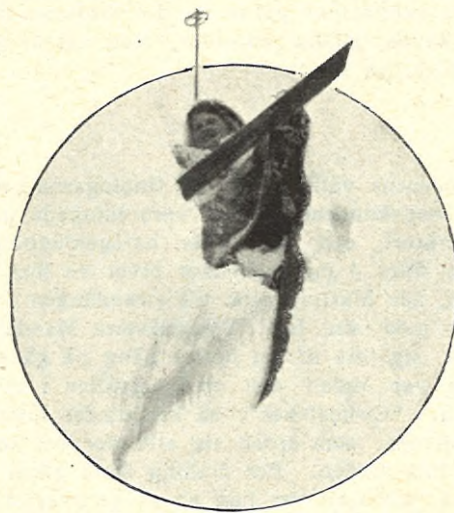

PÅ HEMVÄG.

Kvinnorösträttens världshistoria

skulle man kunna kalla författarinnan Alice Zimmerns nyligen i svensk öfversättning af fru Hilda Sachs utkomna öfversikt af "Kvinnornas rösträtt i skilda länder".

Det är mycket vanligt att stöta på en nästan genant okunnighet hos såväl män som kvinnor om förutsättningarna för omfattningen och åldern af den världsrörelse, som skapats af kvinnorna. Ofta är det just denna okunnighet som förser motståndarna med argument mot rörelsen, stundom är det hos anhängarna samma okunnighet, som gör det omöjligt att nedslå dessa argument med andra. En sådan kortfattad historisk redogörelse som den Alice Zimmern gifvit, som börjar för hvarje land med de första ansatserna till en kvinnorörelse och slutar med rösträttsfrågans nuvarande läge, är därför af största betydelse och fyller ett tomrum i vår kvinnosakslitteratur. Många af dess sidor bära spår af, att författarinnan utan personlig kännedom eller djupare forskningar refererar hvad om det eller det landet blifvit henne i kortfattad form meddeladt, och att boken därför saknar en sammanhållande personlig prägel. Men den är i gengäld klar och pålitlig och den har också icke blott blifvit mycket spridd i utlandet, men tjänat som material för prof. Reuterskölds utredning. Den är utgifven på Ljus' förlag, pris 1 kr.

EN MISSLYCKAD TELEMARCKSSVÄNG.

LÄS!

Några äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjudas för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till *Expeditionen af Idun, Stockholm*, erhålles inom Sverige portofritt:

Idun 1892	2:—	Iduns julnummer 1894	0: 20
Idun 1893 (nr 1 felas)	2:—	Iduns julnummer 1898	0: 20
Idun 1904 (med julnummer)	3:—	Iduns julnummer 1901	0: 25
Idun 1906 (utan julnummer, nr 25 o. 52 felas)	3: 50	Iduns julnummer 1904	0: 30
Idun 1907 (med julnummer)	4:—	Iduns julnummer 1905	0: 30
Idun 1908 (med julnummer)	4: 50	Iduns julnummer 1908	0: 50
Idun 1909 (med julnummer)	5:—	Iduns julnummer 1909	0: 75
Idun 1910 (med julnummer)	6: 50	Iduns julnummer 1910	1:—

LÄS!

Anna Hedenschoug.

NÄR I HÖSTETID solljusa vackra dagar inträffa, säger man, att det är brittmäss-sommar. Denna som-mar är ju i mångt och mycket olik den, hvars svanesång man redan längese'n hört tona i fjärran, men den är där-för icke mindre poetisk.

Det är den årstid, då himlen liksom lånat åt jorden sin härligaste färgprakt. Hösten är den vackraste årstiden, har mången yttrat sig. Våren är ju annars poeternas ljufva tid. För en nöjd och lyckligt lottad människa har väl i allmänhet hvarje årstid sina behag. Människolifvet har också sina fyra årstider. Men få äro väl de människor, som kunna säga om sig, att lifvets vår, som-mar, höst och vinter ha varit en enda jublande fröjd. Det skulle nästan vara ett innehållslöst lif, om så vore. Hvar och en har nog någon gång under sin lefnad haft en mer eller mindre bitter kalk att tömma. Kanske har mången uteslutande bitterheter att minnas från sitt lifs första skeden och ej förrän i äldre dagar fått njuta den sällhet, som barndom och ungdom ej skänkte. Då är det brittmässommar uti den människans lif, då är det bittert att taga emot dödsbudet och få lof att lämna det lif, som börjat le som fagrast.

Den 30 jan. i år utslocknade ett lif uti denna sin ljufva brittmässommar, ett lif, som så att säga, varit verksamt i det tysta.

Fröken Anna Teresia Hedenschoug var född i Västervik den 15 sept. 1864. Hon innehade en småskolelärarinnas ringa ställning i samhället. Men icke blott på denna post var hon verksam.

Redan såsom barn fördjupade hon sig i läsning och var tidigt omtalad för sin stora beläsenhet. Efter att ha genomgått Västerviks elementarskola för flickor tog hon vid unga år plats såsom guvernant och var som sådan särdeles omtyckt för sitt flärdfria väsen och sin stora plikt-känsla. Men detta arbetsfält var ej tillräckligt för Anna H—s rastlösa och rika ande. Hon kände sig ha själskrafter till större värf, men själens omhölje var bräckligt och ekonomien ytterst dålig. En guvernants lön var på den tiden ej stort mer än hälften af en vanlig tjänarinnas lön nu. Därför kunde hennes tanke ej sväfvä så mycket högre än till Atheneum i Stockholm, hvars afdelning för utbildandet af småskolelärarinnor hon genomgick åren 1894—95. Alltjämt klen till hälsan, vågade hon knappast antaga plats vid småskola, utan var åter ute såsom guvernant några år. Därpå sökte hon och erhöill befattning vid Sagens mindre folkskola i Dalarne. Medan hon drogs med en vacklande hälsa, arbetade hon i sin lilla skola med outtröttlig iver. Nu tyckte fröken H. att hon kommit på sin rätta plats i lifvet, nu var hon nöjd och lycklig. På sina lediga timmar och under ferierna verkade hon fortfarande såsom guvernant. Hon läste in barn i 3:dje och 4:de klasserna vid läroverken. Hon gaf sig ingen rast eller ro. Kanske hade hon en omedveten förnimmelse af, att inom få år skulle hennes lefnads tim-glas vara utrunnet, därför ville hon vara verksam medan dagen varade. En strof, som fr. H. ofta anförde, var följande:

Verka i lifvet det goda du kan
på platsen, där Herren dig ställde!
Om än på din bana dig pröfningen hann,
låt se, att ej modet du fällde!
Hur skönt, om du vet dig ha helat ett sår,
ha lindrat en smärta och torkat en tår,
när klockorna klinga i kvällen.

Anna Hedenschoug ägde också skaldegåfvor i ej så obetydlig grad, både i humoristisk och allvarlig

Vinjett efter en oljemålning af Arthur Hacker.

Bebådelsen.

HENNES DRÄKT var som spunnen af spindeltråd och som fjärilsvingar var hvarje våd, och hon rörde sig luftigt och lätt som en vind, men hvar ros, den var borta från jungfruns kind.

I ett ansikte, blekt som den lilja hon bar, brann ett spörjande dunkelt ögonpar; det låg grubbel däri, det låg skrämsel för allt, som i världen fanns bittert och mörkt och kallt.

Hennes drömmar och aningar hörde ej dit, hennes tankevärld ensam var oskuldshvit, och hon såg i visioner all själarnas makt i sitt bäfvande hjärta nederlagdt.

Men när ängeln kom ur den öppnade skyn, då såg hon förstenad en främmande syn; hon anade plötsligt, att hon skulle gå öfver lidandets törnen att storheten nå.

Hon skälfde af ångest, af bäfvan, af fröjd för det storas, det heligas sällsamma höjd, och hon kände i jublet därinneifrån, att hon skulle bli moder åt "*Människors Son*".

SYKAR.

anda, och gladda många af sina vänner på deras högtidsdagar med kvicka och satiriska poem.

Hon lefde för andra, var verksam för andra, tänkte i sista hand på sig själf. Skicklig bro-dös som hon var, äro minnena otaliga efter hennes händers verk i de hem, där hon vistats. På senare åren återvände hennes kroppskrafter i den fullhet, att hon kunde säga om sig, att hon var så frisk och så glad och nöjd en människa kunde vara. Detta gjorde att hon ytterligare ökade på sitt arbete på skolans gebit. Fröken H. erbjöds och mottog vikariat vid Äppelbo folkskola, under det hon själf höll vikarie i sin småskola. I verksam kärlek för de unga svunno så hennes år och sällan har ett mera godt samförstånd varit rådande mellan skolan och hemmen, än här var fallet. Fr. H:s brittmässommar var inne, och solen lyste klar öfver dalande lifsstig. Då kom ett plötsligt bud från lifvets och dödens Herre och kallade henne till sig. Hastig och lätt var öfvergången från lif till lif för henne, men djup är sakna-jande för oss, hennes vänner. De, som stå sör-jande vid grafven, äro till största delen dessa, som fostrats i ljuset af hennes osjälfviska kär-lek. Fröken Hedenschoug dog i lunginflammation på Nås sjukstuga, utan att ha en enda vän eller släkting vid sin dödsbädd. Ingen trodde, att döden var så nära. Själf trodde hon det icke heller, hvarför hon icke låtit kalla någon till sig. Hon gick lugnt och stilla in i den frid, som ej störes af några stormar, en frid som varar.

Frid öfver hennes minne och ett varmt tack till fröken Hedenschoug från hundradens hjär-tan för hvad hon verkat!
H. M—s.

Alma Hedin.

DEN TREDJE nyvalda kvinnliga stadsfull-mäktige i Stockholm är fröken Alma Hedin, uppsatt af de moderata i Östermalmskretsen. Fröken Hedin är socialt intresserad och har efter sociala studier, dels å Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn, dels å Sab-batsbergs sjukhus och F. V. O., tillträdtt be-fattningen som värdinna å stiftelsen Wilh. Go-wenii minne. Hon har dessutom varit med om att bilda föreningen Mjölkdroppen. Det kan nämnas, att hon är yngsta syster till doktor Sven Hedin och hans "homme d'affaire".

Hvita dagar

INFÖR FÖRSTA SKIDTUREN.

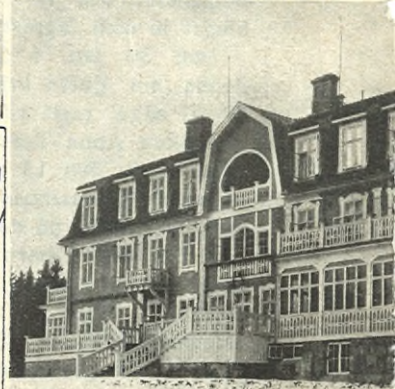

DE KUNGLIGA MED SÄ

ALLA BARN I BÖRJAN!

Några bilder från de kungligas besök

HÖGKVA

HURRA! NU KAN JAG SJÄLF!

DET VAR ETT gladt och stort sällskap som för några dagar sedan lämnade Stockholm och drog sig uppåt Dalarna, där vintern ännu är vinter, där isen ligger öfver Siljan och snön öfver de härliga skidbackarna kring Rättvik. I spetsen för sällskapet var kung Gustaf som beledsagades af prins Eugen och af kronprinsparet med deras barn, alla tre, ehuru det endast var de små hertigarna, som kunde delta i sportlivets fröjder. Till det öfriga sällskapet hörde, tagna i den ordning de förekomma på vår midtbild, grefvinnan Elsa Posse och kronprinsens adjutant grefve Göran Posse, hoffröken Dagmar Weidenhielm, friherrinnan Ulla Rålamb, fru Erland Boström, konungens adjutant kapten Tage af Klercker, madame Dumba, österrikiske ministerns maka, konungens adjutant kapten Tarras Wahlberg, spanske ministern och fru Märtha af Klercker. Bland öfriga deltagare i sällskapet märktes konungens kabinettskammarherre grefve Lewenhaupt, ryttmästare Erland Boström, österrikiske ministern, d:r Dumba, och fru Sager.

Vår uppslagssida ger en liflig bild af de glada dagarna i Rättvik. Högkvarteret var fru Hildur Jädes nya ståtliga pensionat Siljansborg, som på sin höjd dominerar omgifningarna och ger en den härligaste utsikt öfver Siljan, som särskildt betagit de höga gästerna. Därifrån ha långa skidturet företagits och vi se sällskapet ordna sig för starten, skida genom skogarna eller rasta vid någon glänta mellan stammarna. Att små missöden kunnat inträffa

KRONPRINSEN KRONPRINSESSAN.

vid Sijan.

EN VÄDLIG KULLERBYTTA

SKAP PÅ UTFARD.

TERET.

VID MODERS HANDET.

*i Rättvik.
För Idun
af Hoffotograf Wilhelm Lamm.*

MADAME DUMBA PRINS EUGEN.

visar vår bild, där madame Dumba gjort en ofrivillig kullerbytta i snön. Konungen är dock i närheten och skyndar till för att ridderligt erbjuda sin hjälp. Madame Dumba, som är ryska, från Petersburg, tyckes dock på det hela taget trifvas förträffligt i den vinterliga omgifningen med den härdande sporten. De mera sydländska diplomaterna däremot se betydligt frusna ut.

En dag företogs en utfärd till den bekanta Sparrstugan, en gammal typisk dalagård utan och innan. Från detta besök förskrifver sig vår bild på första sidan, där vi se konungen och kronprinsessan stå inne på gården. De båda leende damerna bredvid äro fru af Klercker och friherrinnan Rålamb. I bakgrunden se vi gårdsfolket samladt i väntan.

Att det kan ha varit kallt och histert nog ibland ser man på den täcka bild, där kronprinsessan ställt skidstafvarna ifrån sig för att söka värma de stelnade händerna. Det har dock inte varit värre än att småprinsarna ibland också fått försöka sin lycka med skidåkning. Våra bilder ge en hel utvecklingshistoria, prins Gustaf Adolf får de små skidorna påspända på ovana fötter, tvenne långa och mera vana hjälpare leda de första staplande skridten, och slutligen är man sådan karl att man kan stå för sig själf i snön och åka som de andra. Det är dock ganska trefligt, när mamma till slut på hemfärden tar ett stadigt tag i handen och man får åka vid hennes sida.

I KÄLKBACKEN!

Spalten om böckerna.

ANNA LENAH ELGSTRÖM har försett sin debutbok *Gäster och främlingar* med hvad hon kallar "ett slags företal" som heter "Illusionernas hus". Det är talande nog. Det lär läsaren redan så mycket, att han sedan inte behöfver gå vilse i boken. Det når fram ända till den yttersta illusionen, den, som måste uppgifvas för att själen skall bli fri.

Om denna själens befrielse handla de flesta, om icke alla, af bokens efterföljande tio noveller. När jag läser dem, är det några ord af Maeterlinck, som falla mig i tankarna: "Aldrig förr har själen vuxit så som under de sista århundradena." Är det därför den mindre än någonsin står ut med att vara en fånge?

Det är af gammalt erkänt, att det är religionernas uppgift att visa själarna vägen till befrielse, och därför torde deras fortbestånd under närvarande förhållanden vara mera betryggadt än någonsin i trots af stundom hörda påståenden i motsatt riktning.

För snart ett år sedan utkom en liten bok *Indisk renässans*, en essay öfver vår tid i förhållande till kristendomen och till de indiska religionerna af *Hugo af Zellén*, som jag den gången afstod att granska, tvekande inför ämnets vidd och djup. Jag har nyss åter genomläst boken och finner mig föranlåten att här upptaga några af dess hufvudtankar för att på denna omväg småningom återkomma till "Gäster och främlingar".

Hugo af Zellén finner vid en undersökning af de båda lifsåskådningarna, den kristna och den indiska, att olikheten mellan dem är fullständig. Kristendomen är dualistisk, buddhismen monistisk. Enligt buddhismen beror allt ondt på ovetenhet. Dess återlösning heter upplysning, under det kristendomen i följd af sin tro på det ondas makt och verklighet fruktar upplysningen, kunskapen, och som högsta, mänskliga tillstånd räknar oskulden, ovetenheten.

Om Hugo af Zelléns undersökning af kristendomen är tillförlitlig, om dess dualism verkligen når djupare än fenomenvärlden, om den inte bakom denna ser tillvarons enhet, har författaren antagligen rätt i sin förutsägelse, att kristendomens tid snart är ute och att framtidens religion utan namn håller på att formas främst af element ur de religioner, de indiska "som äro genomträngda af medvetandet om alltings enhetlighet, om att världen, sådan vi med våra sinnen uppfatta den, världen med dess växling och mångfald är endast 'maya' d. v. s. en illusion eller på västerländskt sätt uttryckt: fenomenvärlden är icke tinget i sig".

För många grubblare och drömmare ha emellertid kristendomen och de indiska religionerna syntts mindre motsatta än för författaren af "Indisk renässans". Framför mig på bordet ligger ett mänskligt dokument. Det är Henri-Frédéric Amiel: "En drömmares dagbok". När man läser genom boken i ett visst syfte, tvekar man i sitt omdöme om författaren är mera kristen eller buddhist, och man kommer slutligen till den uppfattningen att hans lifsåskådning är resultatet, om inte af en sammansmältning, så en sammanknypning af de båda religionernas ädlaste idéer.

Sammansmältningens procedur med dess förtärande hetta och med dess våghalsighet låg inte för en natur sådan som Amiels' vibrerande, men på en lagom temperaturgrad, och hos hvilken intelligensens klarhet öfverträdde känslornas glöd, en asketnatur vidare med en blott skenbart universell receptivitet. Hans personlighets inre kärna blef tidigt ett avslutadt helt, som ej mera genomträngdes, och det mottagna stoffet stannade andligt taladt i periferien. Och sist — han var en af de evigt tveksamma, utan mod att våga af fruktan att

förlora, på samma gång skyende och längtande efter lifvet, med saknad seende det glida undan, och i följd häraf ständigt ofri inför det individuella och vid sinnevärlden fästa lyckokrafvet; och därför kanske innerst hvarken kristen eller buddhist.

Sammansmältningens procedur däremot har prövats af en auktor med mindre intellektuella betänkligheter än Amiel och med mera af den brinnande själens heliga hänsynslöshet, jag menar författarinnan af "Gäster och främlingar".

Om jag skulle försöka angifva det resultat hon nått, jämfördt med Amiels, kunde jag säga, att grundlaget af hennes lifsåskådning är mera indiskt än hans, men dess högsta resning mera kristen.

Den latinska sentens hon valt till motto för sin bok kunde godt ersättas med en annan ur Nya testamentet: "Den som mister sitt lif skall finna det." Men hennes väg till detta mål är kanske inte alltid fullt evangelisk.

"Lifvet själf — det förskräckliga, oheliga, syndfulla lifvet är en kraft, som drifver uppåt mot syndfriheten," säger Hugo af Zellén i sin bok.

Författarinnan af "Gäster och främlingar" är utan att teoretisera, hvilket hon klokt undviker, på det hela taget af samma uppfattning.

Hennes lifsöfvervinnare äro inte ängsliga ensamsittare, som frukta en djävul, den de i själfva verket inte känna och hvars makt de därför lätt äro benägna att öfverskatta.

De äro någon gång slumsystrar som "Ensa'n" eller af "Röda korset" som syster Maria, men de kunna äfven vara synderskor, som inte ens ångra sig, likt *Rakel Mendelsohn*, därför att de genom kunskapen och lidandet lärt sig att se intigheten af allt det i tillvaron, som hör till det egna lifvet, och hvad skulle de då ångra eller frukta?

De ha alla: helgon, syndare och sörjande, tunga och tröttsamma steg att gå, innan de nå befrielsen, och inte alla hinna medvetet fram till den höjd, som en af dem skildrar i dagboksfragmentet "Allra ytterst". "För hvarje dag faller än den ena, än den andra skärmen af illusioner och begär, som dolt evigheten för mig... jag får allt svårare för att som alla andra blott söka *mitt* och icke Rättfärdigheten.

"Det strålar redan öfver alla mina dagar. Det gör allt så lätt, sorg som glädje, heder som förakt, att ingenting längre känns", "ja, jag förnimmer numera nästan aldrig mig själf som något för sig, något afskildt — blott såsom något oändligt stilla och hvilande, för hvilket hvarken mitt eller andra språk ha uttryck, emedan de få, som erfarit det, icke längre haft behof af dylika".

"Jag, hvilken möda kostar det mig icke redan att fatta detta lilla sorgliga ord — jag är icke längre *jag* — blott något genom hvilket frid strömmar".

Om detta skall kallas indisk religion eller kristendom beror kanske ytterst på läsarens smak, men borde också bevisa, att de båda religionerna ej äro hvarandras fullständiga motsättning.

Anna Lenah Elgström har emellertid inte, som af ofvanstående kan förefalla, tagit till uteslutande uppgift att ge uttryck åt en lifsåskådning. Därtill är hon för mycket konstnär, och hon ser, hör och känner ofta mer som en sådan än som en filosof.

Men hon är ännu inte alldeles färdig att ge oss ett helt konstverk. Hon är bara på god väg. Jag tror det är Coudillac, som säger, att bland alla de ord, som tillnärmelsevis uttrycka en tanke, finns det bara ett, som verkligen gör det. Det är inte alla författare, som göra sig besvär med att söka efter just detta. Kanske därför, att deras tankebilder inte äro dem själfva så klara, att de inse nödvändigheten.

Anna Lenah Elgström hör gifvet till dem, som förstå vikten af det rätta ordet och som söka det. Man märker med glädje, att hon också finner — men inte alltid. Och då hjälper det inte att ersätta det bristande ordet med många andra. Tanken vinner inte däraf i klarhet, och stilen blir tung.

Det är onekligen förenadt med svårigheter att skriva en utmärkt bok. Men svårigheter sägas vara till för att bli öfvervunna. Och jag är säkrare än om mycket annat, att Anna Lenah Elgström kommer att öfvervinna sina.

En arbeterska, som inte ens känner till rättstafningsreglerna, en fransk sömmerska har skrivit en roman, som beundras af framstående författare och blifvit säsongens litterära succès, lyder det förvånande meddelandet från Paris.

Ett så egendomligt "fall" har naturligtvis inte undgått att lifligt diskuteras. Det har gifvit anledning till olika förmodanden, bland annat den om en mystifikation, där sömmerskans namn, men inte hennes litterära begåfning, användes för att vinna publikens ynnest, och där den egentlige författaren är Marguerite Andoux's litterära vän, som vid sitt arbete begagnat sig af hennes naivt nedskrifna memoarer.

Jag har inte läst det franska originalet, som bör vara mera afslöjande än öfversättningen, men äfven denna verkar otvifvelaktigt förvånande.

Marguerite Andoux skrifer impressionistiskt med en raffinerad enkelhet. Hennes bok, *Marie-Claire*, är en liten flickas historia intill dess hon blir vuxen, berättad af henne själf. Med säker konst eller instinkt skyms på intet ställe barnet af författarinnan. Den slöja af ovetenhet och oerfarenhet, som ligger öfver barnets ögon, hvilat som en skir silfverdimma öfver den i boken tecknade verkligheten, och genom den ser läsaren människorna och landskapet med en känsla af att motståndslöst föras omkring i en dröm.

Barn äro födda impressionister, om man inte visste det förr, skulle man veta det nu genom Marguerite Andoux. Ingen annan än ett barn eller en konstnär skulle återgifva ett landskapsintryck så som hon: några få enkla, väsentliga drag för hvilka allt annat träder i skuggan.

En kväll på bänken utanför bondstugan ser Marie-Claire endast detta: "Mänskenet kom taket på färfallen att glänsa, och gödselstaden var insvept i en hvit ånga, som liknade en tyllslöja," men det är tillräckligt för att skapa en bild, som ej förflyktigas, eller hur? Med människorna är det på samma sätt. De bli lefvande och påtagliga, om än med något af drömmens ofullständighet genom en rörelse, några hvardagliga ord, en kontur aftecknad mot en blå eller grå himmel, genom ögon, som äro milda och i hvilka ljus strålar, eller ögon som likna "en djup brunn med hett vatten".

Man tvekar, då man läst boken, om den skenbara enkelheten och naiviteten äro medvetet raffinemang eller raffinemangets omedveten genialitet.

GERTRUD ALMQVIST.

Glöm ej att i god tid
förnya
Kvartalsprenumerationen.

STOCKHOLMSSCOUTERNAS "HÖGTIDLIGA ERINRAN" I KUNGSHOLMS REALLÄROVERK. A. BLOMBERG FOTO.

DE STOCKHOLMSKA scouterna voro häromkvällen församlade till en mindre vanlig festlighet i Kungsholms realläroverks högtidssal. Den kallades på scoutspråket för "högtidlig erinran" och dess syfte var att i den nya scoutkåren inlägga samtliga här i Stockholm existerande föreningars patrullchefer. Ordförande i Stockholms scoutförbund, kapten Littorin, förrättade ceremonien, därvid riktande till de unga scouterna några varmhjärtade manande ord att de skulle göra sitt bästa och motsvara det förtroende, som deras ledare och kamrater satte till dem. Och så fingo våra "riddarpojkar" defilera för att mottaga scouttecknet, det spända armborstet.

Evighetsmaskinen

Novellett af Birger Sjödin.

(Forts. o. slut.)

"BLANDA INTE in Gud, Petter", sade madam Boström till slut.

Men med detsamma knep hon upp börsen och lade fram tjugufem öre; hon kände, att hon ej skulle ha kunnat neka honom en krona.

— Gå nu, sade Petter och sköt dem före sig. Och kom ihåg, att ni lofvat.

Så gick han till stan och köpte en burk smorning.

Det blef ett snöfall på senhösten.

Molnen hopade sig plötsligt en dag, stormen stötte dem samman — så brusto de sönder, och det störtade ner ur dem utan hejd. Efter fem dagar klarnade det lika plötsligt, och himlen reste sig, hög och fast, öfver en kall, stjärndränkt luft.

Då beslöt Petter tidigt en morgon att flyga.

Han steg upp, klädde sig, lindade halsduken flera hvarf om halsen. Så tog han ytterrocken, svepte den kring maskinen och slog armarne om alltsammans.

Han ställde sig nedanför grosshandlarn. Allt var så högtidligt, det tog underligt för bröstet.

— Frid vare med dig, sade grosshandlarn.

Vintermorgonen susade som en stor blå låga öfver marken, stjärnorna rördes om hvarandra, månen hängde klar vid kanten af ett tak. Ibland skuro gnistrande strimmor igenom det blå mörkret, som om någon där bakom trängde sig fram med ett svängande hvitt svärd.

Petter gick till baksidan af uthuset. Där låg en drivva, hög och toppig som en lufva.

— Dit klifver jag, sade han, och med andedräkten bolmande ur munnen kavade han sig upp.

Han hade alltid tänkt, att då han flög, skulle madam Boström och Hanna stå vid sidan af honom — när han var som högst uppe, ville han ett ögonblick se Hannas schal fladdra och

viifta farväl. Men nu var han glad, att han var ensam.

Han lade försiktigt ner maskinen, satte sig grensle öfver den. Han smorde ännu en sista gång och började rucka fjädern.

Ett tyst tick-tack hördes.

Han kröp ihop, väntade ett oändligt sus och brus, och hufvudet ville falla åt sidan som för svindel.

Maskinen stod stilla.

Han gaf den en sakta stöt — det var nära att den glidit ner för drivvan. Han blef ifrigare, tog spänn med fötterna, sköt framåt...

— Det går ej, sade han. Det är något fel. Jag har ej bestyrt tillräckligt.

Han såg upp mot himmeln, som om en slägga kunde komma fallande från den.

Tyst smög han sig uppför trappan.

— Det gick ej, grosshandlarn.

Elden brann ner till svart i spisen, grosshandlarn hade ingenting att säga.

Men då en röd vinge steg upp vid östern, ljusnade grosshandlarns ansikte.

— Jag vet, Petter, sade han.

Petter dröjde med att fråga, vågade först efter en halftimme undra:

— Kanske var det inte lämpligt virke till maskinbotten? — och då tycktes hela hans varrelse hänga på en spindeltråd.

— Nej, just det! Det var inte lämpligt. Du gick i vedboden och sökte, men när man bestyr något så viktigt, duger det inte att bara titta utom knuten och ta det som närmast finns. Du får gå ut i skogen, söka ett ämne friskt och utan kvist.

För andra gången svepte Petter ytterrocken om maskinen, tog nyckeln ur dörren och gick med yxan på axeln till skogs.

Han tog af nedåt hafssidan.

Viddernas skare strålade, gnistor föllo från solen och brunno på isarna, luften var det tunnaste glas, ville brista nästan för andedräkten. Han gick och gick — det var lätt att gå som på ett golf.

Björkhagarna kommo.

Han tittade sig omkring.

— Nej, här duger det ej. Jag såg ju hur

ungfolk gick här i somras och skar i stammarna.

Han fortsatte öfver skaren.

Det föll plötsligt en svart skugga på de hvita slätterna. Det var från storskogen, som nu började, stam tätt tryckt till stam.

Och dit in gick han.

På kolgården klinga spett och skyfflar som mot metallstycken. Landgångarna braka i kolden, vagnarna jämra öfverljudd, kolarna gå ömsom i svart, ömsom i hvita moln.

Utanför kokhuset står förman.

— Ohoj, karlar, ropar han med handen i tratt för munnen.

Just då tippas kärrorna af, det är ett enda dånande.

— Ohoj, karlar, ropar han en gång till.

Ett svart ansikte tittar fram mellan ställningarnas korsade bräder. Förman vinkar. Så åka fyra par pjäxor nerför kolhögen.

— Det är bud från stan, att jag ska ta några karlar med mig och gå skallgång efter Petter, som är borta på andra dygnet.

Ansiktena stå stilla i de röda halsdukarna.

— Tok-Petter? frågar en.

— Ja.

Kolarn lutar litet på hufvudet, spottar betänksamt på backen och krafsar öfver med foten.

Förman fingrar kring isklumparna i skägget:

— En käring säger, att hon har sett honom gå utom Skälsten. Vi få väl söka därbort öfver.

En brummar:

— Hva hade han ut att göra i den här kolden — det stod på tretti i morse. Det tör väl inte vara mycket kvar af honom, förstår jag.

Förman stampar, tar åkarbrasa:

— Ja, toka vet man! Han gormade och gormade med en maskin på slutet, och ju tokigare vardt han, begriper man. Ja, tala med madam Boström — hon vet det, hon! Nej, kom nu gubbar!

Man går in i kokhuset, drar på sig rockarna. Man tar strumpan af kaffeflaskan, slänger i sig ett halfstop för att ha något varmt, som står under en stund — hvem vet, hur länge man får trafva efter honom. Och många skuldror höjas, en skrattar torrt:

— Ja, så går det!

Med skoflar på axeln ge sig fem karlar utom Skälsten.

Dagen släcks, stjärnorna tändas.

Vid ledet stannar man.

— Här skils vi och går åt hvart vårt håll. Lämna kälken här, Gustafson — få hit en tändsticka — ja, tänd lyktorna alle man!

Förman håller försiktigt tändstickan i handhålan, tänder sin lykta.

Fem ljussken fladdra skrämtdt öfver snön.

— Ohoj-o-o-o-oj.

Som slungadt från en stålfjäder kommer ett rop bågande i stillheten — stiger, faller. Strax följer ett nytt, skjuter på det andra — de snötunga grenarna tyckas svikta af ljudpressningen.

— Hoj — igen — här!

Allt står stilla på nytt.

En fågel flyger tungt upp, en eldtunga stiger ur ett hål i marken. Snön skriker. En annan eldtunga springer fram ur en trädstam, en tredje flyger på afstånd vädrande efter skaren.

Snart hvilas en enda gul låga betänksamt vid en grop i snön. I gropen står Petter, händerna i kors öfver bröstet.

— Nu behöfver du ingen maskin, Petter, säger förman och tar ett stadigt tag under hans armar för att få honom upp.

Wettergren's
KAPPOR
&
KOSTYMER

OMSORGSFULASTE ARBETE
STIUEULA MODELER
ERHÅLLAS I DE FLESTA
KAPPAFFÄRER I RIKET

Patent! **Hafregryn** och
Hafremjöl

Gyllenhammar
Känner ni trötthet, behöver
ni krafter, åt hvarje frukost
GYLLENHAMMARS pat. Hafre-
gryn och Hafremjöl — trött-
heten försvinner. Tillverkas
under läkares kontroll.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmo-
derskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 26 MARS—1 APRIL 1911.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord;
fransk biffstek med maitre d'hôtel-
smör och brynt potatis; mjölk; kaffe
eller te med giffar. Middag: Fär-
serade filéer af slätvar med kräft-
sås och potatis; stekta rikor med fransk
potatis och salader; apelsinkompott
med vispad gräde och biskvier.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord;
bräckt skinka med ägggröa; mjölk;
kaffe eller te. Middag: Kött-
pudding med makaroner; giffas.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord;
hafregrynsgröt med mjölk; spicken sill
med stufvad potatis; kaffe eller te.
Middag: Stekt svinfilé med ryska
ärter; semlor med mjölk.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord;
kotletter af kalkfyll med potatis; mjölk;
kaffe eller te. Middag: Italiensk
soppa; kokt sik med persiljesås och
potatis.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord;
hafregrynsgröt med mjölk; omelett med
stufvad kalnjure; mjölk; kaffe eller
te. Middag: Ärtor med fläsk; gräd-
munkar med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord;
ägg med skinksås; mjölk; kaffe eller
te. Middag: Pepparrottskött med po-
tatis; saftsoppa med skorpor.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord;
hafregrynsvälling; gratinerad sill med
potatis; mjölk; kaffe eller te. Mid-
dag: Kokt fläskkorv med stufvade tur-
ska bönor; smörgåspudding med vispad
gräde.

RECEPT:

Färserade filéer af slätvar
(f. 6 pers.). 1 1/2 kg slätvar, 1 msk.
salt, 1 tsk. ättika.

Fiskfärs: 1/2 kg. gädda (210 gr.
skrapadt fiskkött), 125 gr. godt smör,
20 gr. hvetemjöl, 1 1/2 dcl. tjock gräde,
1 ägg, 1 äggula, 1/2 msk. salt, 1 knifs-
udd hvitpeppar, 1 tsk. socker, kräft-
stjårter eller tryffel.

Till kokning: 2 msk. smör (40
gr.), 1 1/2 l. fiskbuljong (kokt på huf-
vud och ben af slätvaren), 2 dcl.
franskt vin.

Till garnering: Kräftstjårter
eller tryffel, champinjoner, persilja.

Beredning: Fischen rensas, sköljes
väl, torkas med en fiskhandduk och
skäras längs efter i fyra filéer, med
en spetsig knif. Skinet bortskäres
nått, så att filéerna ej skadas, hvar-
efter dessa bultas försiktigt med en
fuktig klud. Filéerna sköljas, in-
gnidas med salt och ättika och få
ligga 2 tim.

På huvud och ben kokas buljong.
Till färsen urtages gäddan, sköljes
väl och torkas med en fiskhandduk.
Den fläkes, och fiskköttet skrapas fint,
intet fjäll eller ben få medfölja. Fisk-
köttet blandas med smöret och massan
stötes i stenmortel, tills den är fin
och sammanhängande i ett fat blandas
mjölet, gräden, äggen och kryd-
dorna. Denna blandning inarbetas mat-
skedvis i färsen, som bör arbetas omkr.
3/4 tim. Filéerna torkas ånyo med en
duk och putsas så att de få vacker
form, betäckas med ett 2 cm. tjockt
lager fiskfärs. I färsen instickas några
kräftstjårter eller tryffelbitar.

En långpanna smörjes med kallt
smör, fiskfiléerna läggs och betäckas
med ett smörbestruket papper. Fisk-
buljongen ihålles försiktigt jämte vinet
och filéerna få sakt koka ofvanpå
spisen omkr. 10 min. De upptagas
med hälslef och uppläggas på bruten
servett samt garneras med kräftstjårter
eller tryffel, små frästa champinjon-
hatar och persilja.

Till fisken serveras holländsk eller
fransysk sås.
Anm.: På samma sätt kunna sjö-
tungor och gös anrättas.

Apelsinkompott (f. 6 pers.). 8
apelsiner, 70 gr. strösocker.
Beredning: Apelsinerna skalas,
skäras i skivor och alla kärnor bort-
tagas noga. Apelsinskiivorna läggs i
en geléskål, hvarfals med sockret.
Efter 2 tim. fransiska saften, som där-
efter får ett uppkok och hålles kall
öfver apelsinskiivorna.

Apelsinkompotten serveras med vi-
spad gräde och biskvier.

Köttpudding med makarone-
ner (f. 6 pers.). Färs: 6 hg. ben-

fritt oxkött, 1 hg. späckfläsk, 2 ägg,
2-3 kkp. gräddmjölk, 1/2 kkp. stötta
skorpor, 1 msk. salt, 1/2 tsk. hvit-
peppar.

Makaroner: 2 kkp. idealmakarone-
ner, 2 lit. vatten, 1 1/2 msk. salt, 3
msk. smält smör (60 gr.).

Till formen: 1/2 msk. smör (10
gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Köttfärsen beredes
på vanligt sätt. Makaronerna sköljas
i kallt vatten, påsättas i kokande,
saltadt vatten och få koka, tills de
äro mjuka, då de upphållas i durkslag
och nedläggs i en kastrull i hvilken
smöret är smält. De omskakas vä.
En puddingform smörjes med kallt
smör och beströms med stötta skorpor.

Köttfärsen och makaronerna nedläg-
gas hvarvis i formen. Det första och
sista hvarvet skall vara färs. Pud-
dingen gräddas i vattenbad i ugnen
omkr. 1/2 tim.

Den serveras med steksås eller ski-
radt smör.

Kotletter af kalkfyll (f. 6
pers.). 1 1/2 kg. benfri kalkfyll (mellan-
kalf), 1 msk. salt, 1 tsk. hvitpeppar,
1 ägg, 1 dcl. gräde, 1 1/2 kkp. stötta
skorpor.

Till stekning: 5 msk. smör (1
hg.).

Beredning: Köttet tvättas med
en duk, doppad i hett vatten, och
skäres tvärs öfver muskeltrådarna i
2 cm. tjocka skivor. Kotletterna bul-
tas väl på båda sidor, formas runda
och hackas öfver med en knif. De
saltas, peppras och doppas i det up-
vispade ägget, blandadt med gräden,
samt vändas i de stötta skorporna. En
tackjärnsanna upphettas långsamt,
smöret brynes däri, kotletterna läggs,
brynas på båda sidor och få där-
igsteka med slutet lock omkring 10
min. De uppläggas på varmt serve-
ringsfat och såsen hålles öfver.

Italiensk soppa (f. 6 pers.).
1/2 hg. stjärnmakaroni, 2 lit. buljong,
2 msk. parmesanost, socker, salt, hvit-
peppar, 1 msk. madeira, 2 äggulor, 1
dcl. tjock gräde.

Beredning: Makaronin sköljes
väl och påsättes i kokande, saltadt
vatten och får koka omkr. 1/2 tim. Den
upphålles i durkslag och öfverspolas
med kallt vatten för att ej kläbbas till-
sammans. Buljongen kokas upp och
makaronin nedlägges däri. Soppa af-
smakas med osten, kryddorna och vi-
net. Äggulorna vispas med gräden i
soppskålen och soppan tillslås under
stark vispning.

Gräddmunkar (f. 6 pers.). 8
dcl. gräde, 8 msk. hvetemjöl, 2 msk.
vatten.

Till pannan: 1 msk. smör (20
gr.).

Beredning: Grädden vispas till
hårdt skum. Mjölet tillsättes och där-
efter vattnet, litet i sänder. Munk-
pannan upphettas långsamt tills den
blir rykande het, då den smörjes. Till
hvarje munk tages 1 matsked af sme-
ten. Munkarna gräddas ofvanpå
spisen (den bör vara glödande het) och
vändas med en gaffel. De öfverströs
med socker och serveras mycket varma.

Gratinerad sill (f. 6 pers.). 2
sillar, 3/4 lit. rå potatis, 2 små röd-
lökar, 2 msk. smör (40 gr.), 2 msk.
stötta skorpor.

Till formen: 1/2 msk. smör (10
gr.), 1 msk. stötta skorpor.

Beredning: Sillarna urtagas, sköl-
jas väl och vattenläggs i 12 tim. Där-
efter aftages skinet och sillarna flä-
kas. Ryggbenet och alla småbenen
borttagas noga och hvarje sillhalva

Ederf utseende är mycket
beroende af tänd-
na. Dessa konserveras fullständigt vid
bruk af

Oxygenol-Munvatten.

Detta verkar mekaniskt renande och
antiseptiskt samt borttager absolut
elak lukt.

N.

Gardiner
Trädgardiner,
svenska
och ut-
ländska,
Tyllgardiner,

Ks

Allmogegar-
diner,
Stores,
Creton-
ner

största urval.

AKTIEBOLAGET

NORDISKA KOMPANIET,

STUREPLAN.

skäres i 6 bitar. Potatisen sköljes,
skalas och skäres i tunna skivor. Lö-
ken skalas och hackas fint. En eld-
fast omelettform smörjes med kallt
smör och beströms med stötta skorpor.
På botten af formen lägges ett hvarf
potatis, så ett hvarf sill och därpå
lök. Så fortsättes tills det blir 3
hvarf potatis och 2 hvarf sill. Öfverst
lägges smöret i flockar och därofvånå
strös skorporna.
Anrättningen stekes i god ugnsvärme
3/4 tim. och serveras som frukosträtt.

Smörgåspudding (f. 6 pers.).
7 tvååres mandelbröd, 2 1/2 msk. smör
(50 gr.), 1 ägg, 3 kkp. god mjölk,
3 kkp. äppelmos.

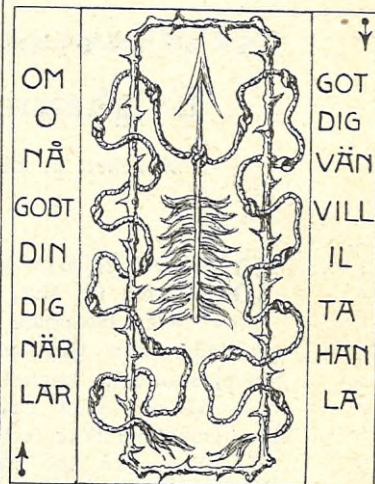
Till äggställningen: 3 ägg, 2
dcl. tunn gräde, 2 dcl. mjölk, salt,
socker.

Till formen: 1/2 msk. smör (10
gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Mandelbröden klyfvas
och på ena sidan bredes smör. Ägget
vispas med mjölken och häri blötas
bröden väl, men få falla sönder.
En pajform smörjes med smör och
beströms med stötta skorpor. Formen
beklädes på botten och kanterna med
smörgåsar — med smörsidan upp —
därpå lägges ett hvarf äppelmos, så
äter smörgåsar, därefter resten af äp-
pelmoset och sist resten af smörgå-
sarna. Äggen och mjölken samman-
vispas och äggställningen afsmakas med
litet salt och socker samt hålles öfver
puddingen. Denna insättes i ordinar
ugnsvärme att gräddas tills den fått
en vacker gulbrun färg.

Puddingen serveras, afsvalnad, med
vispad gräde.

Hvarje knut motsvaras af en stafvelse.
Läs nu nedifrån vänster och uppåt
och uppfifrån höger och nedåt, så många

OM
O
NÅ
GODT
DIN
DIG
NÄR
LAR

GOT
DIG
VÄN
VILL
IL
TA
HAN
LA

hvarf du behöfver, tills du fått ut den
sats, som bildas af dessa stafvelser,
när de läsas i riktig följd.

Lösning insändes undertecknad med
namn och adress till Red. af Idun
senast den 8 april 1911. A kuvertet
bör angifvas priståfling n:r 12.

De två första rätta lösningar, som
vid den därefter verkställda gransk-
ningen påträffas, erhålla följande pris:
1:sta pris: en silverbägare eller också
böcker — fritt val — till ett värde
af 10 kronor. 2:dra pris: böcker till
ett belopp af 5 kronor.

VECKANS PRISTÅFLING.

PRISTÅFLING N:R 12.

PILEN OCH REPET.

Här ser du en pil sammanbunden med
ett rep, på hvilket finnes 16 knutar.

Vid köp af kaffe bör Ni begära

**SULTAN-
KAFFE,**

som är af öfverlägsen
arom och styrka.

**BJÖRKBOMS
MALTEXTRAKT**

välsmakande och hållbart, analyseradt
af herrar prof. A. Almén och greve
Carl Th. Möner, hvilka beteckna det-
samma såsom ett i alla afseenden först-
klassigt fabrikat.

Joh. Lundström & C:o A.-B.

KUNGL. HOFLEVERANTÖR.

PRIMA ANTHRACIT
HUSHÅLLSKOL • COKES • BRIKETER

RIKS. { 4 27 Skeppsbron 18 22 88
22 20 Strandvägen 17 60 19
20 12 Norr Mälarstrand 22 61 98 } ALLM.
74 47 Söder Mälarstrand 30 60 }

KÖP
Schweizer **Foulard-Siden!**

Begär prof på våra nyheter för våren och som-
maren till klädningar och blusar: Foulards, Voile,
Crêpe de Chine, Chinés cachemire, Eolienne,
Mousseline 120 cm. bredt, från 95 öre metern, i svart, vitt,
enfärgadt och kulört, äfvensom broderade blusar och
klädningar i batist, ylle, lärft och siden.

Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger direkt till
privatpersoner, porto- och tullfritt till bostaden.
Schweizer & C:o, Luzern S 4 (Schweiz)
Sidentygs-Export — Kungl. Hoflev.

BÄST ÄR

**EKSTROMS
JÄSTMJÖL**
ÖREBRO KEM-TEKN-FABRIK

Är magen i ordning använd då Vasens (f. d. Nordstjernans) Laxermarmelad. Behagligt och effektivt afföringsmedel. Pris 1 kr. per ask. Finnes på alla apotek.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 8.
HURU BILDA ÅRTALET 1911?

270	295	264	89	258	283	252
253	271	296	265	290	259	277
278	254	272	297	266	284	260
261	279	255	273	291	267	285
286	262	280	249	274	292	268
269	287	256	281	250	275	293
294	263	288	257	282	251	276

Vid den företagna granskningen af insända lösningar ha de två först påträffade rätta lösningarna lämnats af följande personer, hvilka alltså erhålla de utfästa prisen: Första priset: Fr. Ida Norgren, Malmö. A andra priset: Fru P. Selmer, Kristiania, Norge.

TIDSFÖRDRIF.

LOGOGRYF.

Hufvudordet:
Jordens store anse som en ära,
Att mig bära,
Hur besvärlig jag än blir för dem.
Lilla fågeln, som i luften svingar,
Hvillar trötta vingar
I mitt skydd och har hos mig sitt hem.
Ägare jag lätt och ofta byter,
Motståndslös och kall,
Och när jag hos en och annan tryter,
Han mig sakna skall.
Tärnan, vid en punkt på lefnadsvägen,
Glad, förlägen,
Ser i mig en grönskande symbol
Af den lyckta som hon tror sig vinna.
Stundom brinna
Ock i mig ett surogat för sol.

Småorden:
Namn på skeppare god
På ett svallande haf,
Där ett lefvande lod
Homom hafsdjupet gaf,
Och där kanske en — hvad?
Omkring skeppsskrovet kvad.

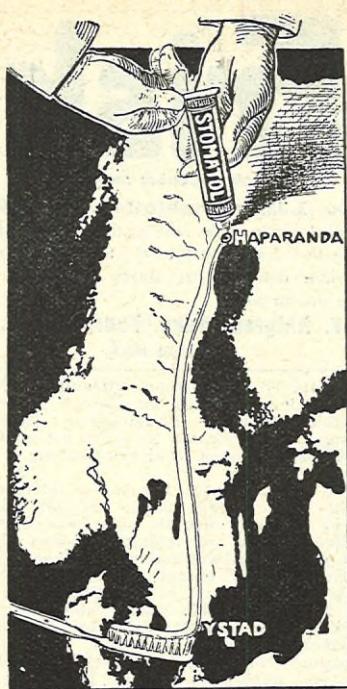
Hvad ej farkosten var,
Ty den då gått i kvaf,
Så att allt som den bar,
Fått i djupet sin graf.
Hvad vi räkna i klump
Ifrån Adam med vif.
Uti osthandlarns slump
Några frässande lif.
Säg, hvem skällde i natt?
Hunden — hvad? var det visst,
Så att grannfrun, som spratt
Ur sin sömn, fann det trist.
Hvad hon hette, oss säg?
Nämn ock namnet på den,
Hon just fann på sin väg,
När hon sökte en vän.
Han gick — hvad? — som en man,
Han på henne slog an
Och hon friade själf.
Så en buktande älf;
Uti Ryssland den — hvad?
Den det gör än i dag.
Uti hvad man får bad
Efter råd och behag
Men ej — hvad? — ty där få
Några båtar ej gå.
Någonting som väl mest
Uti pressen får färg.
Hvad man söker sin gäst.
Kan man — hvad? — lyfta berg,
Slår man nog ett rekord
Uti styrka och kraft.
Hvad vid landtmannens gård
Växer frodigt på skaft.
Några fåglar som ha
Uti vattnet sin lust.
En som fraktar oss bra
Till en främmande kust.
Växter — ta sig bra ut
I en bladgrupp. Nu slut.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFET I N:R 11.
ARITMOGRYFEN: 1) Sparböss, 2) arstvist, 3) förväntan, 4) utsmakning.
OMKÄSTNINGSUPPGIFTEN: Utan vind, ingen seglats: ungdom, torrtig, ansiktet, nojsa, varulf, invaliden, nyans, danstakt, Isak, naiv, gylta, enlag, notställare, saraband, edikt, gnaruskra, lasting, anskri, tentakel, sloka.
CHARADEN: Kommendör.
BLOMSTERGÅTAN: Reseda: ros, bellis, narciss, syren, dahlia, lilja. De uteslutna bokstäverna äro i den ordning de här upptagits: R, e, s, e, d, a.

SVAR

Å den senast införda serien frågor följa här nedan svar, och har redaktionen ansett, att det utfästa priset 10 kr. denna gång bör tilldelas signaturen Margit, hvar den innehafvaren af denna signatur behagade anmäla sig å vår byrå för beloppets utbeaktande.
N:R 51. En enkel konst är denna: Tag saliv ur munnen och bestryk därmed ögonhår och ögonbryn dagligen.
— Svarta en kork öfver en ljusläga, drag den sedan kraftigt några gånger öfver ögonbrynen, undvik tvålv på de nysvartade ögonbrynen. Jag har försökt experimentet på en väninna, det lyckades öfver all förväntan! Men ögonhåren vet jag inte riktigt om det lyckas så bra med, det skadar ju ej att försöka. Då får man naturligtvis taga sotstoftet på fingrarnas och stryka öfver dem långsefter.
Iduna.
N:R 52. Ni är nu lagligt gift och måste förfara alldeles som vid van-

1200 kilometer
STOMATOL TAND-CRÈME
användes årligen mellan
Ystad och Haparanda,
bästa beviset för Stomatol
Tand-Crèmens öfver-
lägsenhet.

lig skilsmässa och torde det vara lämpligast att ni rådfrågar den prästman som utfärdat lysningen eller en advokatbyrå, som kan anvisa det för ert fall lämpligaste tillvägagångssättet.

N:R 53. I större bokläror brukas dylika serier med mönster, som äfven kunna användas till prövningsmålning. Mönster i sachsisk stil är det vackraste.

N:R 54. Vid tekniska skolan i Stockholm gifves 2-årig kurs för kvinnliga elever där ni bl. a. får lära mönsterritning. Men de flesta städer, Göteborg och Malmö, ha tekniska skolor af liknande slag och tekniska aftonskolor finnas i nästan alla städer. Skrif t. ex. till rektor vid tekniska skolan, Mästarsamuelsгат. 44, Stockholm. Läsåret börjar i okt.

N:R 55. Köp Iduns mönsterbildning med »Barngarderobens». Där finner ni nog någon treflig modell.

— En treflig modell för gossar i den åldern är ett förkläde skuret med raka väder, fasttryckt vid en sparke, en 4—5 cm. bred sleif bak, fastsydd i sidsömmarna och knäppt med 2 knappar, öfver axeln, en rundad epolet i kimonofason.

Iduna.
N:R 56. »Svenska Fattigvårdsförbundet», Lästmakaregatan 6, II, Stockholm, brukar gång efter annan anordna kurser för utbildandet af barnsjuksköterskor, etc. Upplysningar om när nästa kurs hålles, priset m. m. fås om ni tillskrifver förbundet därom.
Gösta Peterström.

N:R 57. Härmed beskriifning på champagnevin af rabarber:
Saften af 6 skålpund rabarber utpressas, hvartil sättes 2 kannor kallt källvatten. Det får nu stå orört i 5 å 6 dygn, hvarefter det omröres några dagar, 3 å 4 gånger dagligen. Hålles sedan genom en härsil. 4 skålpund socker och en i skivfor skuren citron tillsätts, hvarefter man åter omrör

det väl och låter massan stå orörd i 10 å 11 dagar. Sedan hålles det genom ett fint musslinsäll, fylles på ankare med öppet sprundhål och när jäsnningen upphört så tillsättes slutligen litet husbloss (2 lod husbloss på 18 kannor). Är allt såvida färdigt tilltappes sprundet väl eller ännu bättre att vinet fylles på flaskor, som korkas och hartsas väl.
Vinet bör vara årgammalt då det användes. Som receptet är bepröfvat kan »landsfru» med tillförsikt använda detsamma.
Gerd.

N:R 58. Själfr har jag lidit mycket af denna sjukdom och slutligt äfven blifvit opererad, därför intresserade mig särskildt eder fråga. — Känner ni blott ömhet i höger sida, behöfver ni inte vara orolig, det är nog blindtarmen, men i så fall ej ännu någon fara. Nästan alla ha haft något ondt af blindtarmen, men ej därför behöft opereras. Var blott försiktig, undvik förskyllningar och häftiga kroppsrörelser. Däremot, har ni haft anfall, som börjat med värk i maggropen, och som på omkring tio minuter hunnit sprida sig öfver hela magen, frosskakningar och sju till åtta kräkningar med korta mellanrum samt dagen därpå mycken ömhet öfver hela magen, men särskildt i höger sida, är detta början till blindtarmsinflammation, och ni måste då opereras ju för dess bättre. Första anfallet kan förorsaka döden om någon annan sjukdom tillstöter eller om personen är klen och öfveransträngd, men är personen för öfrigt frisk, kan anfallet gå öfver, kommer dock sedan igen flere gånger om året, som t. ex. hos mig, och med mycket svårare plågor för hvarje gång, och döden till sist inträffar om operation ej vidtages. Är anfallet af lindrigare art, gör ni bäst uti att vänta med operation tills det är öfver och ni hunnit rekreera er. Anfall botas sålunda: Ni lägger er genast till sängs, märk väl på ryggen, isblåsa och sedan ylle påläggas på det onda stället i höger sida, ingen mat får förtäras på ett par dagar, blott några teskedar vatten och får ni inte stiga upp förr än all ömhet är borta. Läkare måste i alla händelser tillkallas vid anfall, för att bedöma huruvida operation kan dröja eller icke. Bäst vore dock att opereras på mellantid. Det är inte så roligt när man är frisk, att besluta sig för en sådan sak, men tag mod till er. Ju fler anfall man haft desto lifsfarligare blir operationen. Dröjer man länge blir det var i blindtarmen och får man då plågas mycket mer och ligga mycket längre på lasarett, då däremot allt kan vara gjort på två till tre veckor utan plågor om man opereras i tid och af en skicklig läkare. Jag är mycket frisk och mycket glad att nu vara utaf med min tråkiga blindtarm.

Intresserad människovän.
N:R 59. Den lämpligaste tiden för inplantering af Remontantrosor är våren. I slutet af april eller början af maj månad upptagas rosorna, som under vintern varit jordslagna. Man väljer korta kraftiga, helst ej öfver tvååriga exemplar. Inplanteringen i kruka sker

med torfmullblandad jord, vattnas rikligt och insättes i soligt rum med lagom temperatur, rosorna afskåras ungefär 1 cm., på de afskurna styckena lägges litet mull, som hindrar grenarna att förvisna, efter 14 dagar börja de skjuta skott. Man måste nu se noga efter att alla åro åkta, vildskotten växa alltid fram från roten nedanför ympan, dessa måste genast bortskäras i annat fall kan hela trädet förvildas. De utsätts under ljumt vär eller sommarregn eller spolas hvarje 14 dag med vatten hvari är blandadt litet kejsarborax, trädet får aldrig vattnas med vatten hvari är blandadt blomstergöding, framför allt icke under blomningstiden. Rosorna blomma sällan mer än en gång första sommaren.

För att nu rosorna skola blifva riktigt starka, och för att man skall få riktigt glädje af dem genom att blomma rikligt och för att blomorna skola ha samma storlek och friska utseende som i fria naturen, måste de under en tid af vintern vila. I slutet af oktober då de slutat blomma, afklippas alla blad och krukorna nedsettes i en frostfri källare, där de stå och icke vattnas till i mitten af januari då krukorna upptagas och torkas väl, vattnas ordentligt, om det finnes något fornt på kvistarna afklippes detta. I ungefär 3 å 4 dagar ställes de på svalt ställe, där det ej är allt för ljus, sedan upplyftas de i fönster eller på blomsterbord. Få krukorna stå å söder blomma rosorna redan i mars. De exemplar som passa bäst för krukodling äro bland andra Madame Falcot, ljusgul (blommar alltid tidigast), Kaiserin Augusta Victoria, hvit med gult centrum. Catarine Mermet, ljus rosenröd. William Allen Richardsson, orangegul. La France, skimrande rosenröd. Skrif efter katalog och prisuppgift från Göteborgs Trädgårdsförening, som erhålles gratis och innehåller förteckning öfver rosor äfven för friland.

Olga.—
N:R 60. Mot småttingars ovana att bita naglarna, vet jag fyra medel, första, att allvarligt tala med dem om, hur skadligt det är (ordet farligt, brukar ha bättre verkan), andra, att noga öfvervaka dem och just i frestelsens ögonblick sysselsätta de små händerna med något slags arbete, små barn äro ju alltid glada öfver att få hjälpa till! Tredje, hjälper ej detta, så kan man ju stryka någon ofarlig men illasmakande medicin eller salva på naglarna, eller också »smiska» dem ordentligt en gång! Fjärde radikallet är, att klippa alla naglarna så nära intill fästet, att ömhet uppstår, har försökt detta en gång med en tvååring och det hjälpte med detsamma.
Iduna.

N:R 61. Jag har haft såväl linnesom bomullslärf, dels nytt och dels begagnade hvita kläder, som varit alldeles fullsatta af mögelfläckor och dessa ha alldeles försvunnit, utan något arbete eller användande af några skarpa saker, endast genom att breda ut sakerna på snön och utsätta dem för luft, regn och sol.
Klarissa.

Sydsvenska Kredit Aktiebolagets
ställning den 28 Febr. 1911.

Tillgångar:	Skulder:		
Kassabehållning	1,501,754: 02	Aktiekapital	15,000,000: —
Obligationer	3,770,035: —	Reservfond	4,150,000: —
Fastigheter & inventarier...	4,675,872: 52	Dispositionsfonder	200,000: —
Reverser med hypotek af diverse	48,913,565: 21	Pensionsfond	106,105: 28
Vexlar	28,584,583: 18	Depositions-, Kapital- och Sparkasseräkningar.....	70,688,472: 40
Kreditiv- och Kontokurant-räkningar	17,039,895: 19	Upp- & Afskrifnings- och Kontokurant-räkningar	9,032,991: 44
Hos inhemska banker	1,034,816: 69	Postremissvexlarräkning ...	1,017,417: 57
» utländska banker	661,837: 36	Till inhemska banker	1,594,031: 76
A andra räkningar	957,571: 60	» utländska banker	2,032,980: 24
		A andra räkningar	3,318,262: 07
	Kr 107,140,280: 76		Kr 107,140,280: 76

A.-B. Östlund & Almquist
Piano- & Orgelfabrik, Ärvika,
Kungl. Hofleverantör.
Högsta utmärkelser in- o. utrikes, senast Stora Guldmedaljen S:t Petersburg 1908, Seattle (Amerika) 1909
Göteborg: Kungsgatan 15.
Malmö: Baltzargatan 10.
Stockholm: Drottninggatan 23
Filialförest. i Stockh. Dir. Carl Böhlin.

Handväfda Linneväfnader.
Duktyg o. Servietter i damast o. dräll Handdukar alla slag, Linnelärftrer, Näsdukar m. m. köpes bäst och billigast från **Gestriklands Linneväfveri, Gefle,** (f. d. Kungståters Linneväfveri). Pris kurant gratis och franko.
Fet-Sill.
Norsk, stor Ister-Fetsill säljes å kr. 6.50 pr kvartunna pr efterkr. **Fraktfritt om två kvartunnor tagas.**
Forsells Viktualieaffär, Göteborg. Åberopa denna tidning vid beställning.
Prenumerera på Barngarderoben!

PHONOLA PIANINON
(Själfspelande bästa apparat) af eget förstklassigt fabrikat
HOS **FLYGLAR & PIANINON** i olika mönster o. stilar
Begär priskurant!
Billbergs Piano-fabrik Göteborg K. Hofl.
Begär priskurant! — Respektabla ombud antagas.

Broderade Klädningar
med fäkt Schweizer-Broderi.
Broderade klädningar i Batist, Voile, Linne, Shantung, Pongée, Tyll, Chiffon, Crêpe de Chine fr. **Kr. 12:50.**
Broderade blusar i Batist, Nansouc, Linne, Ylle, Chachemire, Japonais, Crêpe de Chine fr. **Kr. 6:—.**
Tull- och portofritt till Eder bostad. Begär prof och modebilder.
Schweizer & Co., Luzern A 10 (Schweiz),
Broderi- och Sidentygs-Export

«Mor och jag äro båda uppfödda med **Mellins Food**».

Haldska Sjukpensionatet
Tegnérsgatan 45.
A. T. 245 60. R. T. Vasa 684.
Förstklassigt sjuk- o. hvilohem med fri utsikt öfver Tegnérslunden. Hiss, el. ljus och badrum. Elegant och tidsemlig inredning.
WIWI HALD,
Exam. Sjuksköterska.

Anhåll om
COLMAN'S
BLÅELSE
I fyrkanter och påsar.
Gör linnet hvitt som snö.
J. & J. COLMAN, Ltd., LONDON, ENGLAND.

— Blanda så mycket klorkalk i kokande vatten så vattnet ser mjölkigt ut. I en annan balja blandas så mycket svafvelsyra i hett vatten att smaken blir sylrig. Det mögliga tyget lägges först ner i klorkalken, där det under ständig omröring får ligga i 2 minuter, därefter 2 minuter i svafvelsyrevattent. Sköljes genast väl och lakas med lut. Tvättgumma.
N:r 62. En utmärkt både bra och billig lärobok i spetsknyppling är »Bibliothek D. M. C.» Die Klöppelspitzen. (1 Serie.) Innehåller utom text (tyska) 55 st. mönster jämte illustrationer af spetsar till dessa. Priset är svenskt mynt kr. 1:95. Kan rekvideras från förlaget Th. de Dillmont, Mülhausen (Elsass) eller bokhandeln. Foto.
N:r 63. Ja, för närvarande finnas 2 sådana: 1) Teosofisk Tidskrift, organ för Teosofiska samfundet, pris 3 kr. pr år. 2) Theosophia, organ för Universella Bröderskapet, pris (om jag minnes rätt) 5 kr. pr år.
N:r 64. Skrif till fru Emma Wretling, Hvita Bandets expedition, Majorsgatan 9 B, Stockholm. Rosa.
N:r 65. Först en grundlig tvättning med varmt vatten, tillsatt med soda och litet ammoniak, sedan en ingnidning med salva, bestående af äggula och terpentin (renad), detta hvar kväll en tid bortåt, sedan borstning af håret länge och grundligt morgon och kväll. Efter en tids behandling blir hufvudet alldeles fritt från mjäll. Borstning af håret bör aldrig försummas!
Iduna.

— För att få håret vackert glänsande och framför allt friskt, måste det vårdas väl, det får icke bäras för stramt och icke för löst. Tag bort alla underlag och borsta det väl om aftonen. Tvätta det en gång i månaden med Hyllins champoneringspulver utvispadt i varmt vatten. Efter ett par dagar kan man borsta bort massor af mjäll. Ingnid härbottnen någon gång med en rå äggula eller följande blandning: 10 gr. salicylsyra upplöses i 12 cl. kokande vatten och blandas med 75 cl. sprit och 35 cl. Eau de cologne, 1 msk. recinolja. Afkylt allt här som klyfver sig och bränn ändarne med varm tång. Ni får absolut icke bränna eller frisera håret annat än precis på afklippta stället.
Olga — st.
N:r 66. Det beror alldeles på eder själf, men ni är visst icke skyldig hälsa på edert sällskaps bekanta då ni icke känner dem.
Olga — st.
N:r 67. Bruket att bjuda de nykonfirerade ungdomarna samtidigt med föräldrarna torde i städerna vara alldeles bortlagdt, om man undantar s. k. jubelningarna, som stundom förekomma. På landet bjudas de nog, då så lämpar sig, hvilket ej alltid t. ex. vid stora middagar, kan vara faller. Det skulle säkerligen hvarken vara angenämt för de äldre eller uppfostrande för de unga, om de senare delta i städernas sällskapslif.
K.
N:r 68. Lönerna för kvinnliga kontorister här i Stockholm varierar mellan 40—125 kr. Om ni är kunnig i tysk och engelsk handelskorrespondens kan ni möjligen få en 95 kr. i månaden. Men jag skulle på det allvarigaste vilja afråda er från att söka er hit. Här gå massor af kontorsfolk utan arbete — oaktadt både kunskap, rekommendationer och föregående praktik. Är ni nybörjare, därtill utan relationer, föräldrahem etc. är det så mycket värre. Läste för en tid sedan en annons i en stockholmstidning om plats för en i engelska språket kunnig flicka och lönen som erbjöds var — 25 kr. i månaden. Jag känner många flickor, som arbetar på kontor här för en lön på 30—40 kr. Det är för öfrigt en uppsjö på svältafånade biträden i affärer, lager o. s. v.
Hvad inackorderingen här beträffar kan ni nog ej på ett pensionat få full sådan för mindre än 50—60 kr. i månaden. Hvad som återstår till kläder och öfriga utgifter, är lätt att räkna ut. Vill ni bo ensam eller tillsammans med andra blir rumspriset minst 15 kr. och maten, torrkaffning, som ni ej i längden står ut med — väl en 40—50 kr. pr månad. Så skall det vara ved, fotogen o. s. v. Existensminimum blir lägst 60 kr. Men då får ni ändå debet och kredit att med största svårighet gå ihop. Min mening till eder är: res ej till några af dessa städer, och framför allt ej till hufvudstaden. Sök att få någon plats i eder hemort — där har ni större förutsättningar att lyckas — än här. Jag vet en firma som för kort tid sedan annonserade efter en kvinnlig korrespondent, kunnig i stenografi, maskinskrifning, engelsk, tysk korrespondens och de fingro närmare hundra svar på annonsen. Det kan låta öfverdrifvet, men den som själf med egna ögon dagligen ser den stora arbetslöshet, som är rådande på alla områden, för den blir

det en oafvislig plikt att ställa en uppmaning till en och hvar, att noga öfverväga de utsikter som stå en till buds att erhålla plats i Stockholm, innan man ger sig hit. Önskas öfriga upplysningar, lämnas de med nöje och är min adress: Stockholm 2. »Den råd lyder är vis» — minns det när ni läser ofvanstående. Gösta Peterström.
N:r 69. Det är bra sent att nu då ni är gammal och sjuk börja höra er för hur ni skall ställa för älderdomen. Möjligen kunna kvinnliga kontorist- och expeditörföreningen, Jakobs-gatan 20, ge er några råd eller Fredrika-Bremerförbundets byrå. K.
N:r 70. Bästa fru Dagmar! Jag föreställer mig nu, att ni är min oekanta väninna, som med förtroende väntat sig till mig i en viktig fråga. Och därför vill jag också efter bästa förmåga svara därpå. Men det vill jag säga er först, att fast mitt lif, enligt andras åsikt, ter sig enformigt och dystert, jag just genom den lifsåskådning jag äger, gjort det ljusare och gladare.
Min man, som är mycket äldre än jag, vill gärna vara en sträng husbönde, och därtill mycket sparsam — och så många andra fordringar han har på sin hustru! —
Men jag lärde mig så småningom inse, att min mans stränghet föranleddes af ett utpräglat ordningssinne; att stor sparsamhet hade sin rot i hans önskan att skaffa mig en tryggad älderdom. Att hans sätt och sinne, som var så olika mitt eget, kräfde all min förstäelse och skarpsinne, för att finna den medelväg, på hvilken vi skulle enas att vandra. Och att jag antingen fick klifva försiktigt öfver de stötestenar, som där förekommo, eller också böja mig ner och taga upp dem. Och fast min man gärna vill vandra på andra vägar än den »gemensamma», så vill jag dock drömma, att vi båda vandra där.
Då mina vänner ville jag skulle söka min glädje i nöjen, då drog jag mig ännu mera inom hemmet, ty då kände jag, att jag lefde i det som ännu band oss samman — allt det som vi gemensamt skapat, då vår kärlek var ny. —
Då ni känner er riktigt ensam, så läs en god bok. Den är i allo ett angenämare sällskap, än en mindre sympatisk väninna.
Uppfostra edra barn till goda och praktiska människor. Det är en lika svår som härlig uppgift, den att fostra och dana små barnasjälar. Fostra dem så, att de kunna bära lifvets sorg, glädje och frestelse, då de stunderna komma. Därigenom blir det äfven för er lättare att bära lifvets motgångar.
Gör så arbetet i ert hem till mera än blott ett dödt arbete! Gör det så, att ni däri inguter en del af er själf och omfattat det med kärlek och intresse. Ja, allt, både det som står eder närmare och fjärrare.
Minns det sköna bibelspråket: »Älsken hvarandra och tjänen hvarandra.» Abarit.

— Ekonomiska svårigheter hafva äfven en gång hållit på att aflägsna mig från min man, och då jag således har någon erfarenhet af fru Dagmars bekymmer, torde denna min erfarenhet måhända kunna bli eder till nytta, i händelse ni vill öppna en brevväxling med
»Fru Gunhilda, Iduns exp.
N:r 71. Kvinnlig kontorist som uppger adress, får råd af
Solidar, Bettna.
— Tillskref G. Widholm, Hornadal. — Kvinnlig kontorist gifves det vänliga råd att icke lägga ned sitt kapital i ett landtbruk. Själff öfdd på landet och förtrogen med alla ett landtbruchs såväl sysslor, som andra förhållanden, kan jag med visshet göra kvinnlig kontorist förberedd på att om hon förverkligade sin tanke, hennes penningar, i stället för att lämna ränta, fort nog komme att smälta bort, »som snö för solen». De enda, som i dessa tider förtjåna något på sina gårdar äro de s. k. småbrukarne, dessa, »som själfva, eller med tillhjälp af sina familjer utföra allt arbete. Alla öfriga med mindre landtbruk, som måste sköta jorden med hjälp af dyrt tjänstefolk, vinna föga, då folkets höga löneanspråk omöjliggör någon nämnvärd behållning för ägaren. Att genom några månaders kurs vid kvinnlig folkhögskola eller annan därmed jämförlig läroanstalt tänka sig att kunna tillägna sig kompetens för skötsel af ett landtbruk, vore fullkomligt lönlöst. Bättre då att öfvertaga eller starta hembageri, konditori eller dylikt, det gifver säkert lön för mödan.
N:o.
N:r 72. Moder torde afhämta svar på Iduns redaktion.
N:r 73. Äfven Sverige har kvinnliga

Frisk
och angenäm smak
har **Läkerol-tabletten**. Utmärkt välgörande och lindrande vid hosta, heshet, halskatarr, o. d. Säljes af Apoteken och hos de flesta handlande å 30 öre pr ask.
F. Ahlgrens Tekn. Fabrik, Gefle.
Grundad 1885.

arkitekter, åtminstone studerande. Ni bör först genomgå en lärotid på ett arkitektkontor. Förmodligen finnes inga hinder för att ni sedan genomgå Konsthögskolans arkitektafdelning.
K.
N:r 74. Barnet har ingen rättighet att bära faderns namn, då det icke vid födelsen inskrefs som hans barn. Men ni kan ju inlägga ansökan till Kongl. Befallningshafvande i länet om rättighet för barnet att ändra släktnamn.
Olga — st.
N:r 75. Ni bör sända edert manuskript till någon förläggare, t. ex. Albert Bonnier i Stockholm, eller till någon tidskrift, exempelvis Idun. Äfven nybörjares arbeten betalas, om förläggaren anser dem värda publikation, men honoräret blir vanligtvis ej så stort.
K.

MODERFERAT. Om våren, då moder Natur uppvaknar ur sin vintersömn, och trädens knoppar begynna spricka ut, börjar äfven den förtjusande damvärlden att röra på sig och helt af inre drift att längta efter någonting nytt, och detta nya är den kommande säsongens toiletter. För att nu för de ärade damerna lösa denna mycket svåra fråga, eller möjligen att underlätta dens besvarande, sänder oss det mest berömda och kända sidentygs- och broderi-exporthuset Schweizer & Co., kungl. hoflev., Luzern S 3 (Schweiz), följande korta moderferat: Det är längesedan sidentyger så allmänt ansågos vara det mest moderna för promenad-, sällskaps- och aftontoyletten som just i år. Isynerhet äro följande tyger omtyckta: Foulard, Voile, Cachemire-väfnader, Crêpe de chine, Messaline och Chinés-Cachemire. Univäfnader äro ännu mycket efterfrägade, dock äro äfven randiga och orientalska mönster mycket omtyckta. Rörande färger vilja vi särskildt framhålla: ljus-lila intill den mest oklara grå-lila, gul intill kaki, fin rosa intill mörk gammalrosa och vidare gammalblått intill mörk blågrött och speciellt mörkmarine samt äfven mörkrött i alla nyanser. Svart spelar åter också en framstående roll och användes mycket till garnityr.
Fastän hvitt under de varmaste sommarmanaderna ej kan undanträngas, har man i år speciellt mera smak för broderade tyger i effektfulla färger och äfven i detta hänseende erbjuda våra kollektioner ytterst originella nyheter. I Paris' modeaffärer användas åter mycket broderier; det nuvarande modet är nämligen äfven praktiskt och på grund häraf föredragas isynerhet broderade klädningar i Battist, Voile, Cachemire, Lärft, Shantung, Tyll, Siden-Chiffong och Crêpe de chine. Dessa såväl som sidentyger sändas af oss tull- och portoifritt till bostaden.
Skrif redan i dag efter prover af våra nyheter i sidentyger och broderade klädningar samt blisar med modeplanscher, de skickas beredvilligt gratis och franko.

BREFLÅDA
REDAKTIONENS BREFLÅDA:
A. R. L. Antages. Tack!
J. N. Brevet brytas tills de båda rätta lösningarna påträffats. De öfriga skrivelserna öppnas ej!
Emelie. Bland den kollrigaste värposeli vi på länge mottagit. Ni bör så fort som möjligt genomgå en kallvattenkur.
Lärarinna 24. Afböjes af brist på utrymme.
Fjälltösen. Edra dikter äro, uppriktigt sagt, mycket svaga. Ni saknar poetisk gestaltsförmåga, eder vers är ett hopande af slitna grannlätsfraser, som ingenting uttrycka.

Människosläktet skulle säkert bli sundare och kraftigare om alla drucke Laurenti Komet Cacao, som har en förtrollande verkan på hela kroppskonstitutionen. Genom sin absoluta renhet är den mycket lättsmält, hälsosam och dessutom ytterst delikat. Den kraft och värme den gifver kroppen kan säkert förebygga många sjukdomar. Kostar endast 45 öre pr hektopak.

AXA
HAFREGRYN
HAFREMJÖL

Tillverkningen af AXA hafrepreparater är mekanisk från det säden lossas från fartygen tills säckar och paketer tillslutas. Således full garanti för hygienisk fabrikation.
AXA Hafregryn i paketer koka på 2½ å 3 min. efter det gröten kommit i kok.

Dralles Påskägg mot postförskött från Silvanders — Göteborg.

Det mest välkomna Påsk-ägget är Dralles Illusion i äggförpackning. Blomdroppar utan alkohol. Liljekonvalj, Viol, Ros, Syrén.

Enastående naturlig doft. Pris: Samtliga odörer i Guld o. Silfver-ägg kr. 3.— pr fl.

Georg Dralle,
Hamburg.
Representant: **Holger Eixmann,**
Göteborg. Rikst. 1751, 9885.

Dralles 'doftande' Påsk-ägg
Guld- Silfver- Trä-ägg
Kr. 3.— Kr. 3.— Kr. 1.50
mot postförskött från
Varuhuset
Vollmers—Meeths,
Göteborg.

Aled Nev. Hur tröstlöst tomt och banalt!
A. L. Å. Nej, den där uppskrufvade romantiska tonen slår icke an på oss. John Åberg. Så mycken idiotism på en gång! Till och med papperskorgen ställde sig betänksam.
J. Mauritz. Er hjälte är falskt tecknad, ty en något så när förständig karl ahålles ej från att fria till den flicka han har kär bara därför att — hon står och steker sill, då han kommer. Det borde väl snarare stärka honom i hans giftermålsbeslut, så tröstlöst ondt som det är om husliga unga flickor i våra dagar.

För blomstervänner.
Stadsträdgårdsmästare C. J. Rosenqvist i Söderhamn, som anställt jämförande försök med blomstergödningar, skriver: "— Enligt den erfarenhet som därvid vunnits, anser jag som min plikt att intyga, att Koro kan fullkomligt jämställas med de bästa utländska preparat för samma ändamål, och är det med godt samvete jag kan rekommendera nämnda svenska blomstergödning hos den krukväxtodlande allmänheten. Koro gifver snart växterna det utseende man fordrar af en pålitlig blomstergödning: **Stark växtighet, djup grönska och stor blomsterrikedom.**"
Skulle Koro ej finnas på Eder plats expediera vi varan fraktfritt mot 50 öre pr ask **Tekn. Fabr. Savona, Hudiksvall.**

Bästa järnmedel, utmärkt styrkande. Föreskrives af många läkare.
Ferrin
Apoteket Lejonet, Malmö.
Finnes äfven i form af **Tabletter.**
Fås på apoteken.

Begär provhäfte!
IDUNS KOKBOK

Öfver 11,000 prenumeranter anmälda

IDUNS Kokbok utkommer i 15 häften å 30 öre.
IDUNS Kokbok är modernast till innehåll, uppställning och utstyrsel.
IDUNS Kokbok utgives av Elisabeth Östman, föreståndarinnan för husmoderskolan i Stockholm.
IDUNS Kokbok är vår generations kokbok för det borgerliga hemmet.
IDUNS Kokbok finnes att tillgå i alla boklädor och hos Aktiebolaget Ljus, Stockholm.

GYNNA SVENSK INDUSTRI. KÖP SVENSKA VAROR!
LANDETS VÄLSTÅND ÄR FOLKETS
SVERIGES ALLM. HANDELSFÖR.

DIALON

Tusentals Professorer och Läkare rekommendera DIALON såsom det verksamaste och angenämaste inströpunder för såväl små barn som vuxna; mot stark utdunstning, skoska, inflammation och rodnad i huden, vid brännsår, hudklåda, liggsår och talrika hudsjukdomar. — Finnes å alla apotek.

DIALON ENGELHARD'S
ANTISEPTISKA
Pris 8000
DIACHYLON SÄRPUDER

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

BÄTTRE, anspråkslös flicka mellan 23-30 år med vänligt sätt, fullt pålitlig, van och barnkär, önskas af officersfamilj i Stockholm 9 maj för omvårdnad af en 7 års gosse. Den sökande skall vara kunnig i sömnad samt lättare inomhus förefallande göromål. Svar med foto. och löneanspråk till »F. v. S.», Iduns exp.

EXAMINERAD barnsköterska eller fullt pålitlig barnjungfru erhåller plats den 1 inst. maj för tre barn, det äldsta fem år. Svar med uppgift om ålder, lönepretentioner och betyg under adr. »H. E.», Östersund p. r

I officershem på landet, närheten af Stockholm, får bildad, hushållsvan flicka, kunnig i matlagning, bakning, alla husliga bestyr plats. Vid. Nya Inack-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Sthlm.

BILDAD, ung, frisk och barnkär flicka sökes som hjälp med barnens vård, läxläsning, sömnad m. m. Svar med uppgift om ålder, betyg, ref. till »Hem nära Stockholm 1:a maj», Iduns exp.

VÄRDINNOR, sjuksköterskor, kontors-, affärs-, sällskaps-, hushålls-, barnfröknar, få goda platser gm. Norra Inack-Byrån, Malmskillnadsg. 27, Sthlm.

HUSA, villig, or. entlig, troende o. barnkär erhåller plats i Dalarna. Svar med betyg, foto. till »Vären», Iduns exp.

ALLVARLIG, ordentlig, barnkär jungfru, kunnig i matlagning, bakning, erhåller plats 1 maj. Betyg, foto. till »Orsa», Iduns exp.

BARNFRÖKEN, enkel och pålitlig, kunnig i vanl. hemsysslor såsom städning, smätvtätt och strykning samt något sömnad erhåller plats i april hos familj på landet nära Stockholm.

För en ordentlig och pliktrogen KÖKSA, kunnig i matlagning, finnes även plats ledig i april hos samma familj. Svar med lönepret., ref. och foto. till »Fru H.», Iduns exp. f. v. b.

BILDAD, anspråkslös flicka, minst 20 år, erhåller genast plats att lära barnavård och enkel matlagning och i öfrigt hjälpa till med förekommande göromål. Fritt vivre. Svar jämte rek till »Ungt prästhem, Linköpings stift», Iduns exp., Stockholm.

TVÅ pliktrogna, ärliga flickor få plats. Den ena att sköta frun, som är nästan lam af reumatism. Den andra att sköta hemmet (ej tvätt och skurning). Kunnig i matlagning. Ordningssinne fordras. Svar med rek. till fru Hallberg, Odengatan 16, 2 tr., Stockholm.

EN i vanlig populär bemärkelse »bättre flicka» får plats att sköta alla i ett hushåll förekommande göromål (hos en familj i Saltsjöbaden hvars samtliga medlemmar hafva sitt arbete i Stockholm på f. m.

Fordringar: God hälsa, vänligt, stilla väsen. Kunnighet i att laga vanlig enkel kost, att baka, duka, städa (obs! damma). Att intelligent handhafva mat, ved, kol och elektriskt ljus, så att dess möjligheter fullt och ekonomiskt utnyttjas. Vederlag: Lön 25 eventuellt 40 kr. pr mån. Behandling som familjemedlem. Eget krypin. Hjälp vid tvätterna. Vidare genom korrespondens med eller personligt besök hos Juvelerare C. D. Bäckström, Uplandsgatan 19 B, Stockholm, 10-11 f. m.

VID Läroanstalten för flickor i Vester-vik blifva till hösten två ordin. lärarinneplatser lediga. Amnen: 1) företrädesvis tyska och engelska samt geografi. Högre kompetens erforderlig. 2) företrädesvis kristendom, svenska, historia. Högre eller lägre kompetens. Lön enligt lag. Ansökningar jämte läkareintyg, ställda till styrelsen, torde intill 10 april insändas till föreståndarinnan.

STYRELSEN.

BÄTTRE flicka, snäll o. barnkär, kunnig i enkl. matl. o. bakt. samt någon vana vid handarb. o. sömnad, erhåller god plats i liten familj på landet. Jungfru finnes. Svar med uppgift om ålder, ref., betyg o. foto. sändas till »H.», Valdemarsvik p. r.

ANSPRÅKSLOS, bildad flicka, barnkär och verkligen duglig, får plats i godt och vänligt hem såsom barnens och husmoderns hjälp. Två tjänare finnas. Goda betyg fordras. Svar märkt »Hustomte», Iduns exp., Sthlm.

BARNKÄR, bättre flicka, som är villig att passa 3 barn, yngsta 6 år, samt något kunnig i sömnad, får plats den 24 april hos Fru Janek, Helsingborg. EXAMINERAD, kvinnlig sjukgymnast erhåller nu genast plats under 6 veckor. Svar till »Fru T.», Iduns exp.

ENKEL, bättre flicka får plats som husa i ämbetsmansfamilj i Stockholm. Svar till »Ern. T.», Iduns exp.

BÄTTRE, frisk flicka, helst norrländska, önskas att läsa med tvenne flickor om 8-9 år och dessutom deltaga i inom hemmet förekommande göromål. Svar, inom 14 dagar, sändes jämte betyg, lönepret. och foto. till Fru Anna Klockhoff, adr. Burträsk, RESPEKTABEL dam, kompetent i matlagning, med förmåga att sköta ett hem (mindre, vackert belägen herrgård) erhåller omg. plats. Foto. jämte uppgift om ålder, lönepret. m. m. samt betygsafskrifter till »Disponent C. G.», Tidån p. r.

»ARNSKOTERSKOR», utbildade, erådliga anställning genom Arbetsförmedlingen, Regeringsgatan 113, ing. E. Expeditionstid kl. 1-3 e. m. Rikst. 1047. Personlig inställelse. Betyg böra medhafvas.

Köksföreståndarinneplatsen vid Hesselby sanatorium är till ansökan ledig. Lönen utgår med 500 kr. om året, bostad om två rum och i öfrigt allt fritt. Ansökan åtföljd af betygsafskrifter och frejdebetyg torde insändas till sysslomannen under postadress Marianelund.

Platsen som öfersköterska

vid länslasarettet i Piteå blifver ledig att tillträda den 1 inst. maj. Lön 600 kr. jämte bostad och fritt vivre Vana såsom operationsköterska erforderlig. Ansökningar torde före den 15 instundande april insändas till LASARETTSLAKAREN.

Sjuksköterska

med minst ett års utbildning får plats den 15 aug. hos läkare i Stockholm. Närmare upplysningar efter anmälan till »S. V.», under adr. S. Gumælii Annonssb., Karduansmakareg. 9, Stockholm f. v. b.

Ung, bildad flicka,

som önskar lära sjukgymnastik och massage erhåller genast plats som elev vid svenskt institut i Tyskland. Efter slutad kurs assistentplats. Svar till »Framtid», Iduns exp., Sthlm.

Vid Simrishammns Samskola

är en lärarinne tjänst med undervisningskyldighet i matematik, fysik och kemi på högre stadiet ledig till ansökan. Tjänsten tillträdes vid höstterminens början 1911. Lönen utgår efter kgl. kung. 29 okt. 1909. Ansökningar, ställda till skolstyrelsen, mottagas intill d. 1 inst. april.

Simrishamn den 3 mars 1911. Chr. A. V. Dahlberg, Skolstyrelsens ordf.

En fullt kunnig och ordentlig kokerska

erhåller den 1 april förmånlig och väl aflönad plats hos Disponentfamilj vid bruk i södra Dalarna. Svar till »Disponentfamilj 1911», S. Gumælii Annonssbyrå, Sthlm.

Talrika anmälningar

ingå om engagement för skickliga stenografer och maskinskrifvare. Fullständig och praktisk utbildning erhålles å Stenografbyrå

(Sveriges Centralinstitut för stenografi och maskinskrifning) hvarför platssökande hos oss utexaminerade kostnadsfritt genom institutet hafva erhållit förmånliga engagement.

Alla Begär prospekt. Regeringsgatan 31, Stockholm.

PLATSSÖKANDE

BÄTTRE, anspråkslös, barnkär flicka, som genomgått Fackskolan för huslig ekonomi, Upsala, önskar plats i familj. Är villig att åtaga sig skrifgöromål samt deltaga i husliga sysslor. Goda bet. och ref. Svar till »C. L. 21 år», Iduns exp.

MOT fritt vivre önskar ung flicka plats i familj att vara husmodern behjälplig. Svar till »21 år 1911», Vernamo p. r.

UNG flicka önskar plats som skrifbråda hos ämbetsman. Har två års praktik i bokföring. Svar till »19 år», Iduns exp. f. v. b.

BÄTTRE, anspråkslös flicka, 18 år, önskar plats i familj, någon betalning önskvärd. Svar till »V. E.», Rekarne p. r.

BÄTTRE flicka, som i flera år själf innehaft 1 kl. pensionat, söker plats att förestå dylligt eller större finare hem. Skicklig i matlagning, äfven vegetarisk, praktisk, kunnig i bokföring. Svar till »26 år», Iduns exp.

21-ÅRIG ensamstående flicka önskar plats i hem på landet. Genomgått folkhögskola. Kunnig i linnesöm. Van vid hushållsbestyr och villig att deltaga i alla förek. göromål. Lön önskvärd. Svar till »Familjemedlem», Vislanda p. r.

Ung, bättre musikal. flicka önskar komma i prästgård eller på herrgård, för att mot fritt vivre eller betala något få lära alla inom ett bättre hem förekommande göromål. Familjemedlem. Svar till »17-åring», Fliseryd.

23-ÅRIG landbrukaredotter, som genomgått kurs i matlagning, önskar plats till april eller 1:sta maj i bättre hem, som husmoderns hjälp. Är kunnig i sömnad och handarbeten. Svar till »B. N.», Nyhamnsläge p. r.

BÄTTRE flicka önskar plats som hjälp och sällskap i fin familj eller medförlja till badort. Är kunnig i allt som hörer till ett hems skötande. Svar till »24 år», Iduns exp. f. v. b.

17-ÅRS bättre flicka, önskar plats i fin familj som husmoderns hjälp och sällskap. Är kunnig i matl., bakt., sömnad m. m. Svar till »Familjemedlem», Iduns exp. f. v. b.

EXAM. sjuksköterska önskar stadigvarande privatvård, fina betyg och rekommendationer finnas i all sjukvård. Svar tacksamt till »Godt sätts», Iduns exp.

ELEMENTÄRSKOLEBILDAD flicka önskar mot fritt vivre nu genast plats i prästgård eller annan bildad familj på landet att lära sig matlagning och husliga sysslor. Svar »19 år, Ljusne.

ENGLISH LADY, good knowledge of German, seeks post as companion for the summer. »Au pair» & part travelling expenses. Excellent references. Miss Lewis, Burg Kirchenplatz 1, Königsberg i/Pr., Germany.

UNG, bättre flicka önskar plats som husmoderns hjälp, i en bättre, vänlig familj. Önskar anses som familjemedlem. Någon lön önskvärd. Svar inom 8 dagar till »Vårsl 1911», Bjernum.

UNG, allvarlig flicka från ett godt hem önskar plats i vår i bildad fin familj där jungfru finnes, för att få lära husliga sysslor. Är kunnig i blankstrykning samt något i sömnad. Rek. finnes. Ett godt bemötande önskas. Tacksamt för svar märkt »Villig 23 år, Sundsvall p. r.

ANSPRÅKSLOS, bättre flicka önskar plats som barnfröken för 2 till 3 ej allt för små barn. Har förut innehaft sådan plats. Svar till »Barnkär», Karlskrona p. r.

ENKEL, bildad flicka önskar plats till 1 april eller 1 maj i god familj eller hos äldre ensam dam, för att få delt. i och lära alla inom ett hem förek. göromål. Mest matlagning. Är mycket skicklig i klädningsöm, blus o. linnesöm, kunnig i handarb. och andra husliga syssl. Är undervisningsvan och kan om barn finnas läsa med dem. Lön önskas. Svar till »Bohusflicka 1911», Fjällbacka p. r.

BILD, musik. enk. och anspråksl. ung kvinna, fullt komp. och särskildt intress. af att på egen hand sköta späda barn, van att undervisa större barn, hemmastadd i all slags sömnad, enk. matl., damfrisering och utexam. handarbetslära, söker plats. Små anspråk. Gärna profsysslor om så fordras. Utm. betyg. Tacksamt för svar snarast till »K. L.», Hornsg. 98, Cigarraff., Sthlm, f. v. b.

ANSPRÅKSLOS flicka önskar plats å större egendom, helst i mellersta Sverige, att vara behjälplig med inom ett hem förekommande göromål. Har genomgått husmodernskola, 8-kl. läroverk samt är något kunnig i sömnad. Lön önskas. Svar till »18 år», Nora p. r.

HUSFÖRESTÅNDARINNEPL., helst i ungarhem, sökes af anspråksl. husl. bättre flicka, att sköta med eller utan jungfr. hjälp. Kunnig i allt som hör t. ett bättre hems skötande. Fina betyg. Sv. t. »Hustomte», Tranås p. r.

25-ÅRIG flicka önskar komma i bättre familj eller prästfamilj för att mot fritt vivre hjälpa till med alla förekommande hushållsgöromål i och för att lära. Svar till »Pålitliga», Skönsmon, 56, Sundsvall.

TJUGUÅRIG flicka, som genomgått sjukvårdskurs, söker plats som vårdarinna för äldre, sjuklig herre eller dam. Svar till »Dugliga», Varberg p. r.

UNG flicka som genomgått hemskola, och äfven kunnig i sjukvård, önskar plats genast. Svar till »20 år», Strängnäs p. r.

EN troende 25-års flicka, som genomgått folkhögskola samt hushållskurs, söker plats från 1 maj på herrgård eller i bättre familj som husmoderns hjälp och sällskap. Någon lön önskas. Svar till »X. 25», Iduns exp. f. v. b.

Sommarkondition önskas af elev vid högre lärarinne-seminarium. Hufvudämne: språk. Svar till »Skånska», Iduns exp.

I godt hem som husmoderns hjälp sökes plats af bildad, hushållsvan flicka, kunnig i matlagning, bakning, deltaga med sömnad, alla husliga bestyr, där jungfru finnes för gröfre göromål. Goda rek. Svar »Villig-Duglig», Sv. Telegrambyrå, Sthlm.

Plats som hushållsfröken

i godt hem i stad eller på landet sökes af bildad, hushållsvan flicka, kunnig i matlagning, bakning, syltning o. s. v. där jungfru finnes för gröfre göromål. Goda betyg. »Arbetsam-Gladlynt», Sv. Telegrambyrå, Sthlm.

Husföreståndarinneplats

sökes. Goda betyg från föregående platser. Svar till »Maja», Uppsala p. r.

GOD inackordering på landet, hälst i närheten af Stockholm önskas under sommaren af änkefru med två döttrar. Svar med uppgift om pris m. m. till S. E. Svenssons specehandl., Barnhus-gatan 2, Sthlm.

TYSKLAND. En ung flicka erhåller god inack. i läkarefamilj i Rostock. Ref.: Generalskan Beckman, Florag. 17, Stockholm.

KONFIRMANDER mottagas i likh. m. föreg. år inst. sommar af komm. C. Agner. adr. Gårdhem.

GOD inack. erh. å Vestgötaegendom, högt belägen vid skog o. sjö. Hvila, luftombytte, enkelt landlif, kalla bad. Hush.-elever emottages. Prima ref. Svar till »Hemtrefnad», Udenäs. Rikst. 15.

Å Villa Asunda vid Ulricehamn ut-hyres för sommaren på längre eller kortare tid väl möblerade rum. Härligt läge o. stor trädgård finnes. Svar till Veterinären A. Lindqvist.

1:ma Grönsaksfröer

med angifven grobarhet erhållas i

W. Weibulls Kollektioner,

anpassade för trädgårdar med olika storlekar.

Kollektion IV, pris kr. 2: 00,

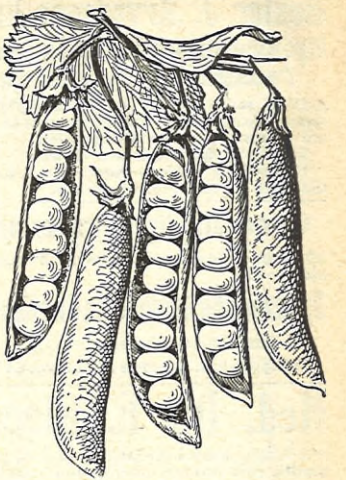
Kollektion III, pris kr. 3: 00,

Begär vår nu utkomna Ledare vid Grönsaksodling

med sort- och kulturbeskrifningar; uppgifter om sorter och kvantiteter ingående i kollektionerna, sändas gratis.

W. WEIBULL, Landskrona.

OBS! Vid rekvisition af kollektion närlutes gratis Ledaren.

afsedd för mindre trädgård, (koloni), inneh. 28 utvalda sorter.

afsedd för medelstor trädgård, inneh. 37 utvalda sorter.

Kvinnliga trädgårdselever mottagas Vidare upplysn. brefledes fr. Fröken Elin Wickbom, Aneby.

Hvarje kvinna, som önskar att kunna försörja sig själf,

bör ej underlåta att skaffa sig Kvinnligt Yrkesregister för 1911. Erhålles & dess expedition, Regeringsg. 46, Stockholm Pris 1 kr. Porto till landsorten 16 öre.

Idealiskt för sommarnöjet är själfkokaren Dalli.

Ensamförs. B. Wiman, Stockholm, Regeringsgatan 46. Expeditionstid 10-4.

Rikhaltiga variationer. Begär pris. Tidaholms Bruk, Tidaholm. Kungl. Hofleverantör. Försäljningsmagasin: Beridarebansgatan 27, STOCKHOLM.

Ett sjukhem till salu.

naturskönt beläget i Stockholms närhet, omgifvet af stor, härlig tomt. Vackra, ljusa rum, goda utrymmen. Möbler och inventarier i bästa skick säljes mycket billigt. Äfven lämpligt till Pensionat. Svar till »Sjukhem», Sv. Telegrambyråns Annonssafd., Sthlm, f. v. b.

MATSERVERING. Lämplig lokal i framstående stad med regementsför-läggningar, fullständigt läroverk och mycket resande då 4 banor mötas i mellersta Sverige att hyra 1:sta okt. till 1:sta klass matservering af kompetent person. Lokalen bekvämt, 7 rum, särskilda ingångar från tamburer till 5 af rummen. Där har i flera år med framgång drivits matsvering, cirka 50 abonnenter, många extra och resande. Ofre väningen kan äfven få hyras om så önskas till resanderum och festväning. Plankarta och vy är respektabel och har medel att sätta upp med samt förmåga att hålla det i anseende göre sig besvär. Svar till »X.», Iduns exp., Stockholm f. v. b.

Säsongens bästa och elegantaste velocipeder.

Begär katalog. Ernst O. Jönssons Velociped-fabrik, Helsingborg.

Ny tvättmetod.

Med Castoriatvål erhålles snöhvitt tvätt utan borstning eller gnidning. Absolut fri från skadliga ämnen. 4 tvålar för kr. 1:30. Kölnerlagret, 24 Smålands-gatan, Stockholm. Prospekt franko.

Annonsera i Idun!

Dresden A. Nürnberger Strasse 52. Familien-Pensionat für junge Mädchen. Beste schwedische Referenzen.

Doktor J. Arvedsons kurs
Sjukgymnastik, Massage o.
Pedagogisk Gymnastik,
medför enligt kongl. majests medgivande
samma kompetens o. rättigheter som en kurs
vid Gymnastiska Central-Institutet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran genom Dr J. Arved-
son, adr. Strömsborg, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
afslägs efter 2-årig kurs af kvinnliga
elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar 10 Sept.
Prospekt gen. kapten J. Thulin, LUND.

Med. Dr E. Kleens
(ett-åriga) kurs i Massage och Sjukgym-
nastik (för damer) börjar den 1 okt. kl.
10 f. m. Nr 37 Mästersamuelsgatan,
2 tr. upp. Prospekt begäres städs under
adress Saltsjöbaden.

Lait Antéphélique
(kändt i hela världen sedan 50 år) bästa
medel mot rynkor, fräcknar, leverfläckar,
finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6.—
+ porto. Franska Parfymmagasinet,
Drottninggatan 21, Stockholm.

Oatine är idealen af en ren, snö-
vit o. varaktig Crème. Oatine
afslägs reformer o. hudrod-
nad och rensar porerna från
smuts. Vid rationellt bruk
blir huden klar och vacker.
Oatine puder, tvål o. balsam.
Tillbakavisa dåliga efterap-
ningar och mottag endast Oatine i vitt
burk med grönt lock. The Oatine Co.,
London. Oatine finnes öfverallt samt
hos A. W. Nording, Biblioteksgatan 11
och Drottninggatan 63, Sthlm.

NYHET!
Sminker i hvitt och rött, som gifver
åt huden en fullt frisk och naturlig
färg. Fanny Gelins Parfymmagasin,
5 Malmörsgatan, Stockholm.

Dr. Meims
Laxin
Konfekt.
Håll magen i ordning med
„Laxin-konfekt“, Rekomen-
deras af läkare som ett väl-
smakande och säkert verkande,
oskadligt afföringsmedel. Er-
hålls å hvarje apotek till Kr.
1,- per ask. Generalagent:
Kronans Droghd.,
Göteborg.

Damhårarbeten.
Peruker, Benor, Flåtor, Länkar m. m.
i tusental. Obs! Vi signera ej postpaket
med "Hår", Herr o. Fru E. MALMBERG,
58 Klarabergsgatan 58, Stockholm.

OBS! Damhårarbeten. OBS!
Alla slag, prima kvalitet, billigaste
priser, äfven eget hår omarbetas, reell
behandl., illustr. priskurant. Göteborgs
Damfrisering, Fru Ella Gabrielson,
Göteborgsgatan 2, Göteborg.

Fräkenpomada
är det enda, absolut säkra medlet att
snabbt och utan obehag borttaga
Fräcknar
Leverfläckar och Solbränna
samt göra den fulaste hyt vit o. vacker.
Ofelbar verkan garanteras!
Fräkenpomada innehåller inga för hyn
skadliga beståndsdelar. Många intyg
och tacksamhetsbrev från hela Skandi-
navien.
Pris 3 kr. pr burk.
Expeditas mot postförskott eller ef-
terkräf.
Tekniska General-Depöten,
Stockholm,
Adolf Fredriks Kyrkogata 13.

Flåtor
samt alla damhårarbeten fås bäst och
billigast från Institut Recamier, Gust.
Adolfs torg 69, Malmö.

Thora Kulle, Lund.
Troga nationaldräkter. Vägarner
och mönster. Väfsåpnare. Kurser i
konstväfnad m. m. Begär prospekt.

CARLSSON & ÅKER
**TALLBARRSOLJE-
KARAMELLER**
ILLVERKADE AF VÅR PRISBELÖNDA
ÅRKA TALLBARRSOLJE och pri-
ma socker-Finnes af tillgå å
alla apotek samt de festa
affärer
A-BAPOTEKÄRE ALFR CARLSSONS
ENKAS
TALLBARRSOLJEFABRIK
JONÄPING-SWEDEN
PRIS 50 ÖRE

**OLAUS OLSSONS KOLIMPORT-
• AKTIEBOLAG •**
— Etableradt i Stockholm 1880 —
1:a Anthracit

Hushållskol Cokes Briketter
Allm. Telefon 8 68, 47 35, 47 36, 3 93. Rikstelefon 179, 66 10.

Sommar- & Vinterkurorten

Nyrestaurerad. Alla varma badfor-
mer, natuheimer-
sand-, tvål- o. gytte-
massagebad. Ljus- o.
elektriska växelström-
bad m. fl.
Kallvattenkur.
Massage. Gymnastik.
Väf- och slöjdsalar.
Utmärkta pensionat
och inackorderings-
ställen.
Hel inackordering fr.
1.75 pr dag.
Läkare:
Dr W. Bergvall.
Prospekt från
kamrerarkontoret.

KNEIPPBADEN, NORRKÖPING.

Lektioner i lannesömnad,
(äfven blusar, barnkläder m. m.)
Praktisk metod, utan träckning. — Hvarje elev disponerar en symaskin
Stockholm: Sibyllegatan 36, 4 tr. (hörnet af Karlavägen). Riks 35 30. Allm. 210 04.
Malmö: Fersens väg 2, 3 tr. (hörnet af Begementsgatan). Riks 44 90, event. 4083.
Karin Egnér. **Eva Egnér.**

Kurs i klädsömnad. Elever mottagas dagligen
kl. 11—3. Upplysn. i sko-
lans lokal. Grefgatan. 57. Allm. tel. 224 53. Aftonkurs två gånger i veckan.
Prospekt på begäran. **Selma Wahlgren.**

Örebro Husmoderskola,
Vasatorget 1,

börjar sin 10:de kurs den 23 aug. 1911. Undervisning meddelas i allt som hör
till hushållet, äfven sömnad o. konservering. Prospekt g:m Fru Aifh. Rystedt.

Konserveringskurs pr korrespondens.
Ett billigt och praktiskt sätt att lära konservering och anrättning af bär, frukt
och grönsaker är att i sitt hem låta meddela sig undervisning pr post. Kurs-
sen räcker Juni—Sept. Prospekt, gratis från underteckn., elev af kongl. hoflev.
R. & V. Leksell elev af Malmö husmoderskola.
Elna Pehrsson, Brunsbo, Bedinge. R. T. Bedinge 4.

Källvik. Hälsobrunn. Badanstalt. Hafsbad.
Beläget i det natursköna Tjust, 2 mil norr om Västervik. Mycket billiga
lefnadsomkostnader. Läkare: Docenten vid Uppsala Universitet Dr H. Lund-
borg. Prospekt genom kamreraren. (Postadress: Loftahammar).
Daglig ångbåtsförbindelse med Stockholm och Västervik.

Villa Hults Huslärarskola,
belägen vid Kurorten Kneippbaden är sedan hösten 1910 utvidgad till en Kvin-
nlig Utbildningsskola i ämnen som närmast afse unga flickors utbildning för
hemmet och lärarinnekallet. Elever få genomgå Husmoderskurs, Samaritkurs,
Kurs i barnvård, samt utbildas sig till lärarinnor i Huslig ekonomi o. Kvinnlig
slöjd. Dessutom meddelas undervisning i valfria ämnen såsom konversation
i levande språk af infödda lärarinnor. Sång, Musik, Målning, Modellering.
Konstindustriella arbeten såsom Gyllenläder, Läderplastik, Träskärning, Väf-
nad samt Kläd- och Linnesömnad, Moderna handarbeten, Gymnastik och Rid-
ning. Gedigen undervisning. Eleverna bo inom skolan. Referenser af fram-
stående personer. Nästa kurs börjar d. 15 april och fortgår 2 och 3 månader.
Priset billigt. Tillfälle till nöjen, sport och idrott. Utförligt prosp. mot porto
samt förfrågn. besvaras af föreståndarinnan Fröken Elna Hult, adr. Kvinnliga
Utbildningsskolan Villa Hult, Kneippbaden. Tel. 758.

Ingeniör-Akademi WISMAR a. d. Ostsee
för Maskin- o. Elektro-Ingenjörer, Byggnadsingenjörer, Arkitekter.
Förutvarande fackskoleelever emottagas.

EUCALYPT
återgifver grått och blekt hår sin ursprungliga färg i hvilken
nyance som helst. **Garanteradt oskadligt.** Attest härå är ut-
färdad af Herr Dr Carl Setterberg, Kemiska Kontrollbyrån,
Stockholm.
Pris pr flaska å 125 gr. 3 kr.
Fås i alla väl sorterade Parfym- o. Materialaffärer. På platser
där Eucalypt ännu icke finnes till salu hänvända man sig till
Company Sydneys Agentur, Bruksgatan, Malmö.

EUCALYPT sändes mot postförskott
från N. F. Tjusbergs Parfymhandel,
Norrköping.

**Vackra, täta ögonbryn och ögon-
fransar** samt ett rikt, lifskraft-
igt hår kan hvarje dam erhålla om
hon begagnar **Mormors hårbal-
sam.** Efter 4 veckor skall ni märka
resultatet. Ni blir förvånad, men på
samma gång glad däröfver. Pröfva
och dömd sedan! Pris pr burk 1.85.
Sändes pr postförskott, då porto, 40
öre tillk. **Häroljedepöten, Borås.**

Dambindan "IDUNA"
svenskt fabrikat, hygienisk, praktisk,
ekonomisk, mjuk och elastisk. Pris 6
duss. 27 cm. långa, kr 4.50, pr. 12 duss.
kr. 8.50 franko. Återförsäljare hög ra-
batt. **Fabr. Iduna, Helsingborg.**

**En bok "Om dekoration
och målning" jämte full-
ständiga färgskalor sän-
des gratis och franko till
enhvar af Iduns läsare,**
som är intresserad af att med ringa
arbete och med lysande resultat på
otroligt kort tid själf måla och lackera
gamla och nya möbler m. m. Insänd
Er adr. till Le Ripolin, 24 Smålands-
gatan, Stockholm.

**Specialaffär för SCHWEIZER-
BRODYR, SPETSAR, VÄFNA-
DER m. m. Tillverkning af
DAMUNDERKLÄDER. Rikt
profiterment till landsorten.
BRODERI-AFFÄREN.
3 KOMMENDÖRSG. 3.**

Nionde häftet
af "Moster Emmas" väfbok, antika,
lättväfda mönster i fyra skaff (äfven
användbara till broderi) för mattor,
gardiner, möbelttyger, bonader m. m.
Erh. mot 1 kr. 35 öre i postanv. från
Moster Emma, Kneippbaden.

Prenumerera på Idun

Brunkebergs-Teatern.
Bästa programmen. Bästa lokalen.
Alltid och endast nyheter!
Öfvertyga Eder själf!

Begär
Kostnadsförslag å Köksuppsättningar
från
Åkerholmska Bosättningsmagasinet,
Norrmalmstorg. • STOCKHOLM.

Vill du som
gammal ha
ditt hår kvar?
**Använd
JAVOL
som ung!**

JAVOL

håller vid regelbundet bruk
huvudbotten ren, fri från
mjäll, antiseptisk, väl ven-
tilerad och förlänar förfrisk-
ande stimulans åt de därunder
liggande hårrötter, hvilket är
huvudprincipen i all hår-
skötsel. Javol gör håret
mjukt och glansigt; fås, med
och utan fett, i flaskor
å Kr. 5,50, 3,00 2,00
Javol - Shampoingpulver
15 öre pr paket
Javol fås öfverallt
**JAVOL-Huvudnederlag:
M. Zadig, Malmö.**

**Nytt elektr.
batteri.**
Räcker 200 timmar,
pr st. Mk. 3.50. Pro-
spekt gratis. Alfred
Luscher, Accumula-
torenfabriken, Dres-
den 23/368.

**Crème de
Cholepalmine,**
utmärkt antiseptiskt
hudmedel,
säljes i tuber å 30
öre hos Herrar
Speceri-, Färg- och
Parfymhandlan-
de m. fl. samt å
Apoteken.

DAMER som insända denna
annons adr: Klädes-
väfveriet VIBORG,
Danmark, erhåller för
12 kronor, tull- och portofritt, 4
prima kläde, 1,30 bredt, till en
dräkt. Olika färger: mörkblått,
grönt och mörkbrunt.

De bästa tvättmedlen:
Diamant - såpa
tvål
tvättpulver
Göra tvätten bländande vit.
Minska arbetet. Öka trefnaden.
Happachs Såpfabriks A.-B., Malmö.

**Dräkter,
Kappor,
Öfverrockar**
Kem. tvättas eller omfärgas
UNDBY Skönfärgeri &
Kem. Tvättanstalt,
Göteborg
Sveriges förnämsta affär
i sin bransch

Emottagningslokaler i Stockholm:
Grettveg. 24 C. Rikst 106 70. Allm. 215 94.
Kungsgatan 22. Allm. Tel. 7847.

Det är obestridlig fördel
att i samma lo-
kal höra ton-
skillnad bland
största lager
svenska och utl.
Pianon, Flyg-
lar, Orglar, Auto-
pianon från
kungl. hof. Bill-
berg, Lundholm,
John Pettersson,
Engström,
Baumgardt, Ibach m. fl. hos
Dahlströms Orgel- & Pianomagasin.
Drottninggatan 68 Stockholm.
Priskurant sändes franko.

**Nyhet
för
små-
barnen**

FINGERLEKAR
för barnkammare, kindergården och
småskola, efter engelsk förebild af Ellen
och Maria Moberg, föreståndarinnor för
Fröbelinstitutet i Norrköping. Pris kr.
1.50. Rekriveras direkt från förlaget
Esping & Lundell, Norrköping.
Lager af alla slags materialier för
kindergården i skola och hem. Begär
priskurant.

THULE-
PRALINER
HÄRLIGASTE DESSERT

Sparkasseränta
4 1/2 %
Köpmannabanken
Arsenalsgatan 9.

**Med detta nummer
följer Iduns Romanbilaga,
ark n:r 9.**